

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 32	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 3 – 5
Tematický celok	Od Dunaja po Hornád
Učivo	Podunajská rovina
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, nástenná mapa Európy, internet, encyklopédie, fotografie regiónu Podunajská rovina
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> matematika – orientácia v tabuľke; prírodoveda – vysvetliť vznik polí obrábaním a význam polí pre človeka; slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť; výtvarná výchova – použiť v malbe (kresbe) farebné kontrasty – tvorba leporela; pracovné vyučovanie – zhotoviť výrobok z technického materiálu – hniezdo pre orla a orlicu; informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> ukázať na mape Podunajskú rovinu a opísať polohu, čítať z mapy informácie o Podunajskej rovine, prerozprávať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	oblasť Podunajskej nížiny Podunajsko rieka Dunaj

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestojky počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s pracovnou učebnicou a s mapou.
	Učiteľ pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – oboznámi ich s informáciou, že sa opäť posunú prstom na mape smerom z regiónu Bratislava do regiónu Podunajská rovina. Naučia sa veľa nových zaujímavých informácií o tomto regióne Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 3 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	<p>V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekem mapy Podunajská rovina.</p> <p>Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádza Podunajská rovina vzhľadom ku Bratislave? Aké farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej zaznačené?</i></p> <p>3/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska:</p> <ol style="list-style-type: none"> ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú rieku Dunaj. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádza, vyberú si obec v okolí Dunaja a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce. <p>Rozširujúca úloha: Žiaci zisťujú a určia, cez ktoré ďalšie štáty rieka Dunaj preteká. Pri tejto aktivite budú potrebovať mapu Európy.</p> <p>Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o regióne Podunajská rovina, jeho prírodných krásach, mestách, pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.</p>
aitec offline: Vzorové riešenia	3/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce fotografie.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 4 a s mapou aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti, Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť aitec offline: Dopln slov, Priradenie obrázkov, Skupiny (Alf)	4/3 Žiaci ukážu na mape Slovenska rieky Dunaj a Malý Dunaj. Vyberú a ukážu jednu obec, ktorá leží na Žitnom ostrove. Následne vyberú a ukážu jednu obec v oblasti Podunajskej roviny, ktorá neleží na Žitnom ostrove. Podľa mapy určia, čím sú tieto obce významné. 4/4 Žiaci pracujú spoločne. Diskutujú spoločne o tom, ako môže vodné dielo chrániť ľudí pred povodňami. Rozširujúca úloha: Žiaci zisťujú, kde sa na Slovensku nachádzajú vodné diela. 4/5 Žiaci doplnia chýbajúce samohlásky do názvov miest pod erbami. Podľa výseku mapy určia, ktoré z nich sú označené znakom okresného mesta.
Kvíz aitec offline: Vzorové riešenia	Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.
Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možností školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk, prírodoveda, výtvarná výchova a pracovné vyučovanie.	
Práca s PU, str. 4 a s mapou	4/6, 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadanie. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom.
Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.	
aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)	5/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámečkoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.
Výroba leporela	Žiaci sa pokúsia vyrobiť leporelo, v ktorom zachytia postup prác od siatia obilia po dovezenie chleba do obchodu.
aitec offline: Povešť (Alf)	5/Povešť o rybárovi a orlovi S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1, str. 4.
Námety a odporúčania Dlhodobý projekt	Naša obec po štvrtácky: Žiaci zisťujú, ktoré vodné dielo na Slovensku je najbližšie k obci, v ktorej žijú alebo chodia do školy, aký význam má toto vodné dielo pre ľudí. Zisťujú aj to, či sa vodné toky v ich obci znečisťujú, ak áno, čo obyvatelia obce robia preto, aby boli čisté.
5. záverečná časť	
Celoročný projekt	Mapa Slovenska: Žiaci s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu oblasť Podunajskej nížiny, Podunajskej roviny (podľa nástennej mapy). Vyznačia rieku Dunaj a Malý Dunaj. Vlajočky znakov mapy môžu pripevniť aj k mestám, ktoré ich zaujali, napr.: Komárno, Senec, Nové Zámky, Gabčíkovo.
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú, čo robili, vyjadria svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) aj počas celej hodiny. Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.
Nepovinná domáca aktivita	Podľa MK, str. 3

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 33	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 6 – 8
Tematický celok	Od Dunaja po Hornád
Učivo	Nitra s okolím
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie regiónu Nitra s okolím, staré časopisy, výkresy, pastelky, nožnice, lepidlo
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> • prírodoveda – život rastlín a starostlivosť o rastliny; • slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť; • výtvarná výchova – variovať grafické stereotypy – výroba plagátu; • informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> • ukázať na mape mesto Nitra a opísať polohu, • čítať z mapy informácie o Nitre a jej okolí, • prerozprávať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	Nitra s okolím rieka Nitra

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Prívitanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s pracovnou učebnicou a s mapou. Učiteľ pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – oboznámi ich s informáciou, že sa opäť posunú prstom na mape smerom z regiónu Podunajská rovina do regiónu Nitra s okolím. Naučia sa veľa nových zaujímavých informácií o tomto regióne Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 6 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekem mapy Nitra s okolím. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádza Nitra vzhľadom k Podunajskej rovine? Aké farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej zaznačené?</i> 6/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska: a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú obce Nitra a Báb. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú, b) vyberú si obec v okolí Nity a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce. Rozširujúca úloha: Vybrať ľubovoľné dve obce v okolí Nity, medzi ktorými žiak určí vzdialenosť pomocou grafickej mierky. Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o regióne Nitra s okolím, jeho prírodných krásach, mestách, pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.
aitec offline: Vzorové riešenia	6/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 7 a s mapou aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti,	7/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska Nitru a vrch Zobor. Prečítajú názov pohoria, ktoré sa nachádza na severovýchod od Nity.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť aitec offline: Dopln slová, Hádaj slovo, Pexeso (Alf)	7/4 Žiaci pracujú spoločne. Dopíšu slová do doplnovačky. Určia, čo ktorý názov pomenúva alebo označuje. Pomôžu si výsekom mapy. 7/5 Žiaci pracujú spoločne, diskutujú o tom, ktorými dopravnými prostriedkami môžu cestovať z ich obce do Nitry. Rozširujúca úloha: Porovnať, ktorým dopravným prostriedkom by sa žiaci dostali do školy z Nitry do Bratislavy rýchlejšie. Autobusom alebo vlakom?
Kvíz aitec offline: Vzorové riešenia	Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.
Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možností školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk, výtvarná výchova a prírodoveda.	
Práca s PU, str. 7 a s mapou	7/6, 7, 8 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadanie. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom. Návrh riešenia sa nachádza v MK na str. 4 a 5.
Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.	
aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)	8/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámečkoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.
Výroba plagátov	Žiaci sa pokúsia vyrobiť propagačné plagáty s informáciami o výstave.
aitec offline: Povešť (Alf)	8/Povešť o vodníkovi v hradnej studni S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1, str. 4.
Námety a odporúčania Dlhodobý projekt	Naša obec po štvrtáky: Žiaci zistia čo najviac informácií o najstaršej budove v ich obci. Urobia o nej informačnú tabuľu v priestoroch školy.
5. záverečná časť	
Celoročný projekt	Mapa Slovenska: Žiaci s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu mesto Nitru s okolím (podľa nástennej mapy). Vyznačia mesto Nitra, rieku Nitru a vrch Zobor. Na mape by už mali mať vyznačenú Podunajskú nížinu, preto sa pri práci môžu orientovať podľa nej. Vlajočky znakov mapy môžu pripevniť aj k obciam, ktoré ich zaujali, napr.: Dražovce, Mojmírovce, Horné Lefantovce, Báb...
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú, čo robili, vyjadria svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) aj počas celej hodiny. Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.
Nepovinná domáca aktivita	Podľa MK, str. 5

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 34	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 9 – 11
Tematický celok	Od Dunaja po Hornád
Učivo	Zlaté Moravce s okolím
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie regiónu Zlaté Moravce a okolia
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> matematika – orientácia v tabuľke; prírodoveda – porovnať pole s lúkou, vytvoriť závery o rôznorodosti rastlínstva; slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povest'; výtvarná výchova – vytvoriť obraz s použitím bodov – kónský postroj; informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> ukázať na mape mesto Zlaté Moravce a opísať polohu, čítať z mapy informácie o Zlatých Moravciach a ich okolí, prerozprávať povest' z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	mesto Zlaté Moravce s okolím rieka Žitava

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s pracovnou učebnicou a s mapou. Učiteľ pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – oboznámi ich s informáciou, že sa opäť posunú prstom na mape smerom z regiónu Nitra s okolím do regiónu Zlaté Moravce s okolím. Naučia sa veľa nových zaujímavých informácií o tomto regióne Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 9 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekem mapy Zlaté Moravce s okolím. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádzajú Zlaté Moravce vzhľadom k polohe mesta Nitra? Aké farby znázornenia povrchu územia prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i> 9/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska: a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú obce Zlaté Moravce a Vráble. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú, b) vyberú si obec v okolí Zlatých Moraviec a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce. Rozširujúca úloha: Žiaci určia vzájomnú polohu miest Zlaté Moravce, Vráble a Topolčianky na výseku mapy. Vyhodnotia, ktorá vzdialenosť je najdlhšia. Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o regióne Zlaté Moravce s okolím, jeho prírodných krásach, mestách, pamiatkach. Hľadajú slová, ktoré sú pre nich neznáme a tieto môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.
aitec offline: Vzorové riešenia	9/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 10 a s mapou	10/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska Zlaté Moravce a rieku Žitavu. Prejdú prstom po jej toku. Zistia, do ktorej rieky sa vlieva.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
<p>aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti, Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť</p> <p>aitec offline: Doplň, Priradenie viet, Zoradenie (Alf)</p>	<p>10/4 Žiaci pracujú spoločne. Vyhľadajú a vyfarbia v tabuľke niektoré kľúčové alebo pomocné slová zo strany 9. Zvyšné písmená hľadajú postupne zľava doprava, zhora nadol a vpíšu ich do okienok vo vete vedľa tabuľky.</p> <p>10/5 Žiaci pracujú spoločne, diskutujú o tom, prečo je dôležité starať sa o záchranu ohrozených druhov zvierat, napríklad zubrov.</p> <p>Rozširujúca úloha: Zistiť, o čom sa píše v Červenej knihe IUCN, resp. v Červenej knihe ohrozených druhov.</p>
<p>Kvíz</p> <p>aitec offline: Vzorové riešenia</p>	<p>Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.</p>
<p>Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možností školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, matematika, slovenský jazyk, výtvarná výchova a prírodoveda.</p>	
<p>Práca s PU, str. 10 a s mapou</p>	<p>10/6, 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadanie. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom.</p>
<p>Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.</p>	
<p>aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)</p>	<p>11/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámčekoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.</p>
<p>Výroba alebo kresba</p>	<p>Žiaci sa pokúsia vyrobiť alebo nakresliť slávnostný postroj pre koňa.</p>
<p>aitec offline: Povešť (Alf)</p>	<p>11/Povešť o Živánskej veži S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1, str. 4.</p>
<p>Námety a odporúčania</p> <p>Dlhodobý projekt</p>	<p>Naša obec po štvrtáky: Žiaci zisťujú, ktorá botanická záhrada alebo arborétum na Slovensku je najbližšie k obci, v ktorej žijú (chodia do školy), či sa v ich obci nachádza chránený strom, alebo kde sa nachádza najstarší strom v obci. Zistené informácie prezentujú pred spolužiakmi.</p>
<p>5. záverečná časť</p>	
<p>Celoročný projekt</p>	<p>Mapa Slovenska: Žiaci s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu oblasť Zlatých Moraviec (podľa nástennej mapy). Vyznačia rieku Žitava a mesto Zlaté Moravce. Vlajočky znakov mapy môžu pripevniť aj k obciam, ktoré ich zaujali, napr.: Topoľčianky, Vráble, Nová Ves nad Žitavou...</p>
<p>Spoločné vyhodnotenie práce</p>	<p>Spoločne si zopakujú, čo robili, vyjadria svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny.</p> <p>Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.</p>
<p>Nepovinná domáca aktivita</p>	<p>Podľa MK, str. 7.</p>

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 35	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 12 – 14
Tematický celok	Od Dunaja po Hornád
Učivo	Topoľčany a Partizánske s okolím
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie regiónu Topoľčany a Partizánske s okolím
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia, Regionálna výchova a ľudová kultúra.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> • prírodoveda – voľne žijúce živočíchy; • slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť; • pracovné vyučovanie – zhotoviť produkty súvisiace s ľudovými remeslami – návrh a zhotovenie zimnej obuvi; • informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> • ukázať na mape mesto Topoľčany a opísať polohu, • čítať z mapy informácie o Topoľčanoch a ich okolí, • prerobovať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	mesto Topoľčany s okolím rieka Nitra

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s pracovnou učebnicou a s mapou.
Motivačný rozhovor	Učiteľ pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – oboznámi ich s informáciou, že sa opäť posunú prstom na mape smerom z regiónu Zlaté Moravce s okolím do regiónu Topoľčany a Partizánske s okolím. Naučia sa veľa nových zaujímavých informácií o tomto regióne Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 12 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	<p>V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekom mapy Topoľčany a Partizánske s okolím.</p> <p>Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádzajú Topoľčany vzhľadom k Partizánskemu? Aké farby znázornenia povrchu krajiny prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i></p> <p>12/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska:</p> <p>a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú obce Topoľčany a Partizánske. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú,</p> <p>b) vyberú si obec v okolí Topoľčan a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce.</p> <p>Rozširujúca úloha: Nájsť a určiť ľubovoľné dve obce v okolí mesta Topoľčany (Partizánske), medzi ktorými žiak odmeria vzdialenosť do 5 km pomocou grafickej mierky. Žiaci môžu využiť kružidlo, ktorým si okolo vybranej obce narysujú kružnicu s polomerom, zodpovedajúcim vzdialenosti 5 km na grafickej mierke mapy (pre túto mapu musí narysovať kružnicu s polomerom 18 mm). To im pomôže vybrať druhú obec.</p> <p>Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o regióne Topoľčany a Partizánske s okolím, jeho prírodných krásach, mestách, pamiatkach. Hľadajú slová, ktorých významu nerozumejú, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si</p>

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
	neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.
aitec offline: Vzorové riešenia	12/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 13 a s mapou aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti, Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť aitec offline: Dopln, Hádaj slovo, Priradenie viet (Alf)	13/3 Žiaci ukážu na mape Slovenska Topoľčany. Povedia, ktoré pohorie sa rozprestiera severozápadným smerom. Prečítajú názov kopca, pri ktorom je číselný údaj 1042 – vrch Inovec. Rozširujúca úloha: Žiaci podľa znakov z legendy mapy porovnajú a určia, čím sú mestá Topoľčany a Partizánske významné, čím sú podobné a čím sa odlišujú. Žiaci si môžu pomôcť znakmi mapy (PU, 2. strana obálky). 13/4 Žiaci vyhľadajú na výseku mapy archeologické náleziská v okolí Topoľčan. Diskutujú o tom, prečo sú pre nás dôležité. Rozširujúca úloha: Žiaci zisťujú, kde sa na území Slovenska nachádzajú podobné archeologické náleziská. 13/5 Žiaci vylúšia krížovku. Tajničku dopíšu do vety. Pomôžu si výsekom mapy.
Kvíz aitec offline: Vzorové riešenia	Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.
Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možností školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk, pracovné vyučovanie a prírodoveda.	
Práca s PU, str. 13 a s mapou	13/6 a 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlia si zadanie. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom. Návrh riešenia sa nachádza v MK na str. 9.
Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.	
aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)	14/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámčekoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.
Návrh na zimnú obuv	Žiaci sa pokúsia navrhnuť model pre zimnú obuv.
aitec offline: Povešť (Alf)	14/Povešť o topoľčianskom hradnom pánovi S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1, str. 4.
Námety a odporúčania Dlhodobý projekt	Naša obec po štvrtáky: Žiaci zisťujú, ktoré mesto s Baťovými domami (Svit, Partizánske) na Slovensku je bližšie k obci, v ktorej žijú alebo chodia do školy. Uvažujú, ktoré domy v ich obci by sa mali zrekonštruovať a prečo.
5. záverečná časť	
Celoročný projekt	Mapa Slovenska: Žiaci s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu mesto Topoľčany s okolím (podľa nástennej mapy). Vyznačia aj mesto Partizánske, rieku Nitru a pohoria Tribeč a Považský Inovec. Žiaci môžu vyrobiť vlastné vlajočky so znakom obuvníctva a pripevniť ich k obci Partizánske. K obci Bojná zas vlajočku so znakom archeologické nálezisko.
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.
Nepovinná domáca aktivita	Podľa MK, str. 9.

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 36	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 15 – 17
Tematický celok	Od Dunaja po Hornád
Učivo	Prievidza s okolím
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie Prievidze s okolím
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť; pracovné vyučovanie – zhotoviť produkty súvisiace s ľudovými remeslami – banícku klopačku; informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> ukázať na mape mesto Prievidzu a opísať polohu, čítať z mapy informácie o Prievidzi a jej okolí, prerozprávať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	mesto Prievidza s okolím Horná Nitra rieka Nitra

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou.
Motivačný rozhovor	Učiteľ pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape - oboznámi ich, že sa opäť posunú prstom na mape smerom z Partizánskeho s okolím do Prievidze s okolím. Naučia sa veľa nových zaujímavých informácií o tejto oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 15 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekem mapy Prievidze s okolím. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádza Prievidza vzhľadom k Partizánskemu? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i> 15/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska: a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú obce Prievidza a Bánovce nad Bebravou. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú, b) vyberú si obec v okolí Prievidze a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce. Rozširujúca úloha: Nájst' ľubovoľné dve obce v okolí Prievidze, medzi ktorými je vzdialenosť 5 km (10 km, 15 km). Žiak určí vzdialenosť pomocou grafickej mierky. Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o Prievidzi s okolím, o jej prírodných krásach, o mestách, o pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.
aitec offline: Vzorové riešenia	15/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 16 a s mapou aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti, Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť	16/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska Prievidzu. Prečítajú názov kotliny, v ktorej leží. Prečítajú názov pohoria, ktoré ju ohraničuje a v ktorom sa nachádzajú bane. Rozširujúca úloha: Žiaci si vyberú a ukážu na mape jednu obec, ktorá leží v bezprostrednej blízkosti Prievidze a jednu ležiacu západne od mesta. Podľa znakov v legende mapy si nájdú a určia, čím sú tieto obce významné. Žiaci si môžu pomôcť znakmi mapy (PU, 2. strana obálky).

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
aitec offline: Dopln, Pexeso, Skupiny (Alf)	16/4 Žiaci pracujú spoločne. Dokreslia k názvom chýbajúce znaky. Dopíšu k znakom vhodné názvy objektov. Pomôcť si môžu výsekom mapy. 16/5 Žiaci pracujú spoločne, vyhľadajú na výseku mapy prameň rieky Nitra. Prejdú prstom po jej toku. Rozprávajú a pomenujú, čo leží po oboch jej brehoch. Rozširujúca úloha: Žiaci hľadajú na mape, kde sa na území Slovenska nachádzajú ďalšie znaky bane, prečítajú názvy baníckych miest.
Kvíz aitec offline: Vzorové riešenia	Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.
Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možností školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk a pracovné vyučovanie.	
Práca s PU, str. 16 a s mapou	16/6 a 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadania úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom.
Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.	
aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)	17/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámečkoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.
Výroba baníckej klopačky	Žiaci sa pokúsia vyrobiť banícku klopačku.
aitec offline: Poveš (Alf)	17/Poveš o bojníckom liečivom prameni S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1, str. 4.
Námety a odporúčania Dlhodobý projekt	Naša obec po štvrtáky: Žiaci zisťujú, ktoré banícke mesto na Slovensku je najbližšie k obci, v ktorej žijú alebo chodia do školy. Zisťujú, či sa v ich obci a jej okolí niečo ťaží. Ak áno, aký význam má ťažba pre obec. Z toho, čo sa v (pri) obci dobýva, si žiaci môžu urobiť výstavku. Uvažujú aj o tom, či ťažba nezaťažuje životné prostredie a čo s tým možno robiť.
5. záverečná časť	
Celoročný projekt	Mapa Slovenska: Žiaci s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu Prievidzu a Bánovce nad Bebravou (podľa nástennej mapy). Vyznačia rieku Nitru a rieku Bebravu, pohoria Vtáčnik a Strážovské vrchy. Vlajočky znakov mapy môžu pripevniť aj k obciam, ktoré ich zaujali, napr.: ďalšie banícke mestá Handlovú, Nováky, ale aj Bojnice, Nitrianske Rudno a pod.
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadrí svoje pocity - ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.
Nepovinná domáca aktivita	Podľa MK, str. 11

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 37	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 18 – 20
Tematický celok	Od Dunaja po Hornád
Učivo	Levice a Štúrovo s okolím
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie Levíc a Štúrova s okolím
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Osobnostný a sociálny rozvoj, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> • prírodoveda – význam poľí pre človeka – poľné plodiny, zelenina; • matematika – práca s grafom; • slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť; • pracovné vyučovanie – zhotoviť ľubovoľný výrobok z technického materiálu – kuchárska kniha; • hudobná výchova – počúvanie hudby; • informatika – získať informácie na webových stránkach, použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu, diskutovať o princípoch dodržiavania autorských práv.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> • ukázať na mape mestá Levice a Štúrovo, opísať ich polohu, • čítať z mapy informácie o okolí miest Levíc a Štúrovo, • prerobrať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	mesto Levice s okolím rieka Hron

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou. Učiteľ pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape - oboznámi ich, že sa opäť posunú prstom na mape smerom z regiónu Prievidza s okolím do Levíc a Štúrova s okolím. Naučia sa veľa nových zaujímavých informácií o tejto vybratej oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 18 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekom mapy Levíc a Štúrova s okolím. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádzajú Levice vzhľadom k Prievidzi? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i> 18/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska: a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú obce Levice a Šahy. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú, b) vyberú si obec v okolí Levíc a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce. Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o Leviciach a Štúrove s okolím, o ich prírodných krásach, o mestách, o pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.
aitec offline: Vzorové riešenia	18/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 19 a s mapou aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti,	19/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska Levice. Nájdu rieku Hron a prejdú prstom po jej toku. Ukážu miesto, kde sa vlieva do Dunaja.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť aitec offline: Dopln, Háďaj slovo, Zoradenie (Alf)	Rozširujúca úloha: Žiaci určia vzájomnú polohu riek podľa svetových strán. Odporúčame pracovať s Vlastivednou mapou Slovenska (formát A2). 19/4 Žiaci pracujú spoločne. Na výseku mapy vyhľadajú hraničné priechody Slovenska s Maďarskom. Diskutujú o tom, ako môžu ľudia z okolia Štúrova alebo Šiah využívať blízkosť hraníc s Maďarskom. 19/5 Žiaci pracujú spoločne, čítajú iba slabiky rovnakej farby. Slová dopíšu do viet podľa farby linajky. Rozširujúca úloha: Žiaci zisťujú, ktoré živočíchy, žijúce v Levických rybníkoch a ich blízkosti nájdu aj v učebnici prírodovedy.
Kvíz aitec offline: Vzorové riešenia	Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.
Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možností školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk a pracovné vyučovanie, prírodoveda, matematika, hudobná výchova.	
Práca s PU, str. 19 a s mapou	19/6 a 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadania úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom. Návrh riešenia sa nachádza v MK na str. 13.
Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.	
aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)	20/pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámčekoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.
Výroba kuchárskej knihy	Žiaci sa pokúsia vyrobiť kuchársku knihu.
aitec offline: Povešť (Alf)	20/Povešť o levických viničných hájnikoch S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1 str. 4.
Námety a odporúčania Dlhodobý projekt	Naša obec po štvrtácky: Žiaci nakreslia návrh hvezdárne a určia, na ktorom mieste v ich obci by si ju vedeli predstaviť. Svoje návrhy zdôvodnia. Určia miesto v obci, z ktorého by sa najlepšie pozorovala nočná obloha.
5. záverečná časť	
Celoročný projekt	Mapa Slovenska: Žiaci s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu obce Levice a Štúrovo s okolím a riekou Hron. K mestu Levice môžu pripevniť vlajočky znakov mapy – hrad, hvezdárň (znak si žiaci môžu vytvoriť samostatne), náučný chodník,... Ďalšie môžu pripevniť k obciam, ktoré ich v okolí mesta Levice zaujali.
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity - ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.
Nepovinná domáca aktivita	Podľa MK, str. 13

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 38	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 21 – 23
Tematický celok	Od Dunaja po Hornád
Učivo	Štiavnické vrchy
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie Štiavnických vrchov
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> • prírodoveda – živočíchy žijúce v Štiavnických vrchoch; • slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť; • hudobná výchova – regionálne ľudové piesne – banické piesne; • pracovné vyučovanie – zhotoviť ľubovoľný výrobok z technického materiálu – banický spevník, rytierov meč; • informatika – získať informácie na webových stránkach, použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu, diskutovať o princípoch dodržiavania autorských práv.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> • ukázať na mape Štiavnické vrchy a opísať polohu, • čítať z mapy informácie o Štiavnických vrchoch, • prerozprávať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	oblasť Štiavnických vrchov mesto Banská Štiavnica

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou.
	Učiteľ opäť pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – smerom od Levíc a Štúrova k Štiavnickým vrchom. Oboznámi ich, že aj v tejto téme sa naučia veľa nových zaujímavých informácií o ďalšej oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 21 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	<p>V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekom mapy Štiavnických vrchov. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom.</p> <p>Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádzajú Štiavnické vrchy vzhľadom k Leviciam? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i></p> <p>21/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska:</p> <p>a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú pohorie Štiavnické vrchy. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú,</p> <p>b) vyberú si obec v Štiavnických vrchoch a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce.</p> <p>Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o Štiavnických vrchoch, o ich prírodných krásach, o mestách, o pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.</p>
aitec offline: Vzorové riešenia	21/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.
4. fixačná časť	
Práca s PU str. 22 a mapou	22/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska Banskú Štiavnicu. Nájdu najvyšší vrch Štiavnických vrchov Sítno. Určia ich vzájomnú polohu.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
<p>aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti, Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť</p> <p>aitec offline: Dopln, Dvojice, Puzzle (Alf)</p>	<p>Rozširujúca úloha: Žiaci si vyberú a na mape ukážu jednu obec, ktorá leží južne, a jednu, ktorá leží severne od Banskej Štiavnice. Podľa znakov v legende mapy si nájdu a určia, čím sú tieto obce významné. Žiaci si môžu pomôcť znakmi mapy z učebnice.</p> <p>22/4 Žiaci spoja čiarou písmená tak, aby vznikol dvojslovný názov mesta, ktorému patrí erb na obrázku. Porovnajú povrch krajiny v okolí mesta s povrchom krajiny v okolí ich obce.</p> <p>22/5 Žiaci doplnia do viet správne údaje. Pomôžu si kalendárom.</p>
<p>Kvíz</p> <p>aitec offline: Vzorové riešenia</p>	<p>Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.</p>
<p>Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možností školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk a pracovné vyučovanie, prírodoveda, matematika, hudobná výchova.</p>	
<p>Práca s PU, str. 22 a s mapou</p>	<p>22/6, 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadania úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom.</p>
<p>Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.</p>	
<p>aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)</p>	<p>23/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámčekoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.</p>
<p>Spevník baníckych piesní</p>	<p>Žiaci sa pokúsia zostaviť spevník baníckych piesní.</p>
<p>aitec offline: Povešť (Alf)</p>	<p>23/Povešť o kováčovi S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1 na str. 4.</p>
<p>Námety a odporúčania</p> <p>Dlhodobý projekt</p>	<p>Naša obec po štvrtácky: Žiaci podľa vzoru Banskej Štiavnice zostavia niekoľko divov vlastnej obce.</p>
<p>5. záverečná časť</p>	
<p>Celoročný projekt</p>	<p>Mapa Slovenska: Žiaci s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu oblasť Štiavnických vrchov. Vyznačia mesto Banská Štiavnica. Vlajočky znakov mapy môžu pripevniť aj k obciam, ktoré ich zaujali, napr.: Svätý Anton, Žarnovica, Baďan, Banská Belá...</p>
<p>Spoločné vyhodnotenie práce</p>	<p>Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny.</p> <p>Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.</p>
<p>Nepovinná domáca aktivita</p>	<p>Podľa MK/2, str. 15</p>

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 39	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 24 – 26
Tematický celok	Od Dunaja po Hornád
Učivo	Kremnické vrchy
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie Kremnických vrchov
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdraviu, Mediálna výchova
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť; výtvarná výchova – návrh pamätnej mince pre obec, v ktorej žiaci chodia do školy; pracovné vyučovanie – práca s textilom – ušitť batôžtek na mince; informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> ukázať na mape pohorie Kremnické vrchy a opísať polohu, čítať z mapy informácie o Kremnických vrchoch, prerozprávať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	oblasť Kremnických vrchov mesto Kremnica

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Prívetanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou.
Motivačný rozhovor	Učiteľ opäť pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – smerom od Štiavnických vrchov do Kremnických vrchov. Oboznámi ich, že aj v tejto téme sa naučia veľa nových zaujímavých informácií o ďalšej oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 24 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	<p>V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekom mapy Kremnických vrchov. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom.</p> <p>Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádzajú Kremnické vrchy vzhľadom k Štiavnickým vrchom? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i></p> <p>24/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska:</p> <p>a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú pohorie Kremnické vrchy. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú,</p> <p>b) vyberú si obec v Kremnických vrchoch a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce.</p> <p>Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o Kremnických vrchoch, o ich prírodných krásach, o mestách, o pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.</p>
aitec offline: Vzorové riešenia	24/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 25 a mapou aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti, Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť	<p>25/3 Žiaci ukážu na mape Slovenska Kremnické vrchy. Nájdu obec Kremnické Bane a ukážu zemepisný stred Európy.</p> <p>Rozširujúca úloha: Žiaci určia na výseku mapy (PU, str. 24) vzdialenosť medzi Kremnicou a miestom, ktoré je označené ako stred Európy (približne 7 km).</p>

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
aitec offline: Doplň, Priradenie názvov, Priradenie viet (Alf)	25/4 Žiaci si prezrú obidva obrázky mince. Nájdu v nich 5 rozdielov. 25/5 Žiaci diskutujú o tom, čo je znázornené na minciach, ktoré používame ako platidlo v súčasnosti. Povedia, ktorými mincami môžu zaplatiť za bochník chleba.
Kvíz aitec offline: Vzorové riešenia	Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.
Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možností školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk a pracovné vyučovanie, prírodoveda, matematika, hudobná výchova.	
Práca s PU, str. 25 a s mapou	25/6, 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadania úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom.
Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.	
aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)	26/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámčekoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.
Pamätná minca	Žiaci sa pokúsia navrhnuť pamätnú mincu ich obce.
aitec offline: Povešť (Alf)	26/Povešť o kremnickom poslovi S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1 na str. 4.
Námety a odporúčania Dlhodobý projekt	Naša obec po štvrtácky: Žiaci sa pokúsia podľa vlastného návrhu vytvoriť mincu z rôznych materiálov.
5. záverečná časť	
Celoročný projekt	Mapa Slovenska: Žiaci s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu oblasť Kremnické vrchy (podľa nástennej mapy). Vyznačia mesto Kremnica. Vlajočky znakov mapy môžu pripevniť aj k obciam, ktoré ich zaujali, napr.: Kremnické Bane, Krahule...
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.
Nepovinná domáca aktivita	Podľa MK/2, str. 17

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 40	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 27 – 29
Tematický celok	Od Dunaja po Hornád
Učivo	Žiar nad Hronom s okolím
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie regiónu Žiar nad Hronom s okolím, alobal
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> • prírodoveda – voľne žijúce živočíchy; • slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom –povešť; • pracovné vyučovanie – zhotoviť ľubovoľný výrobok z kartónu a alobalu – zhotovenie robota, zhotovenie hradu; • informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> • ukázať na mape Žiar nad Hronom a opísať jeho polohu, • čítať z mapy informácie o Žiari nad Hronom a jeho okolí, • prerozprávať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	mesto Žiar nad Hronom s okolím Kremnické vrchy Štiavnické vrchy rieka Hron

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou. Učiteľ opäť pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – smerom od Kremnických vrchov do Žiaru nad Hronom a jeho okolia. Oboznámi ich, že aj v tejto téme sa naučia veľa nových zaujímavých informácií o ďalšej oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 27 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekom mapy Žiaru nad Hronom s okolím. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádza Žiar nad Hronom vzhľadom ku Kremnickým vrchom? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i> 27/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska: a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú obce Žiar nad Hronom a Žarnovica. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú, b) vyberú si obec v okolí Žiaru nad Hronom a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce. Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o Žiari nad Hronom s okolím, o jeho prírodných krásach, o mestách, o pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.
aitec offline: Vzorové riešenia	27/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 28 a mapou aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti,	28/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska všetky pohoria v blízkosti údolia rieky Hron od Žiaru nad Hronom až po Novú Baňu.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť aitec offline: Dopln, Háďaj slovo, Tajnička (Alf)	28/4 Žiaci sa pokúsia zistiť, čo všetko vo svojej školskej aktovke majú vyrobené z hliníka. Diskutujú o tom, čo sú tetrapakové obaly, prečo sa používajú, prečo je dôležité ich separovať a akým spôsobom. Rozširujúca úloha: Žiaci diskutujú aj o iných materiáloch, ktoré sa dajú separovať. 28/5 Žiaci vytvoria správne názvy obcí a napíšu ich k erbom. Obce ukážu na výseku mapy. Určia ich vzájomnú polohu.
Kvíz aitec offline: Vzorové riešenia	Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.
Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možnosti školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk a pracovné vyučovanie, prírodoveda, matematika, hudobná výchova.	
Práca s PU, str. 28 a s mapou	28/6, 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadania úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom.
Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.	
aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)	29/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámčekoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.
Výroba robota	Žiaci sa pokúsia z alobalu vyrobiť robota, ktorý bude ich „pomocníkom“.
aitec offline: Povešť (Alf)	29/Povešť o hrade Šášov S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1 na str. 4.
Námety a odporúčania Dlhodobý projekt	Naša obec po štvrtáky: Žiaci hľadajú a pred spolužiakmi prezentujú informácie o erbe ich obce.
5. záverečná časť	
Celoročný projekt	Mapa Slovenska: Žiaci s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu mesto Žiar nad Hronom. Vlajočky znakov mapy môžu pripevniť aj k obciam, ktoré ich zaujali, napr. Vyhne, Šášov, Hliník nad Hronom...
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.
Nepovinná domáca aktivita	Podľa MK/2, str. 19.

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 41	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 30 – 32
Tematický celok	Od Dunaja po Hornád
Učivo	Zvolen s okolím
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie Zvolena a jeho okolia, papier na skladanie
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia, Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> • prírodoveda – voľne žijúce živočíchy; • matematika – orientácia v tabuľke; • slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť; • pracovné vyučovanie – zhotoviť ľubovoľný výrobok z technického materiálu – lietadlá z papiera; • výtvarná výchova – vytvoriť obraz s použitím bodov – mlyn; • informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> • ukázať na mape Zvolen a opísať jeho polohu, • čítať z mapy informácie o Zvolene a jeho okolí, • prerozprávať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	mesto Zvolen s okolím rieka Hron Zvolenský zámok

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Prívetanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou.
	Učiteľ opäť pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – smerom od Žiaru nad Hronom do Zvolena a jeho okolia. Oboznámi ich, že aj v tejto téme sa naučia veľa nových zaujímavých informácií o ďalšej oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 30 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekom mapy Zvolena s okolím. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádza Zvolen vzhľadom k Žiaru nad Hronom? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i> 30/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska: a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú obce Zvolen a Ostrá Lúka. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú, b) vyberú si obec v okolí Zvolena a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce. Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o Zvolene s okolím, o jeho prírodných krásach, o mestách, o pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.
aitec offline: Vzorové riešenia	30/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 31 a mapou aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti,	31/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska Zvolen a Zvolenskú kotlinu. Nájdu na mape inú kotlinu, ktorá sa rozprestiera na juh od Zvolena. Prečítajú jej názov. Podľa mapy odhadnú a povedia, ktorá kotlinu je rozsiahlejšia.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť aitec offline: Doplň slová, Hádaj slovo (Alf)	Rozširujúca úloha: Žiaci si vyberú a ukážu na mape jednu obec, ktorá leží v bezprostrednej blízkosti mesta Zvolen. Podľa znakov v legende mapy určia, čím je táto obec významná. Žiaci si môžu pomôcť znakmi mapy (PU, 2. strana obálky). 31/4 Žiaci vyhľadajú a vyfarbia v tabuľke slová z ponuky. Zvyšné písmená vyznačia. Zložia z nich slová a dopíšu do vety. 31/5 Žiaci určia, ktorými dopravnými prostriedkami sa dá cestovať do Zvolena. Diskutujú o tom, ktorý spôsob osobnej dopravy je najviac ekologický. Rozširujúca úloha: Žiaci vyhľadajú obec v svojom okolí, do ktorej sa dostanú vlakom, ďalšiu obec, do ktorej sa dostanú autobusom a poslednú obec, do ktorej sa dostanú na bicykli. Odhadnú, do ktorej sa dostanú najskôr. Učiteľ poukáže na súvislosti – vzdialenosť, dopravný prostriedok, zložitý terén.
Kvíz aitec offline: Vzorové riešenia	Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.
Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možností školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk a pracovné vyučovanie, prírodoveda, matematika, výtvarná výchova.	
Práca s PU, str. 31 a s mapou	31/6, 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadania úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom.
Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.	
aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)	32/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámčekoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.
Výroba lietadielka	Žiaci sa pokúsia z papiera poskladať lietadielko, vymyslia čo najviac modelov.
aitec offline: Povešť (Alf)	32/Povešť o Zlatom potoku S povest'ou pracujú podľa pokynov v MK/1 na str. 4.
Námety a odporúčania Dlhodobý projekt	Naša obec po štvrtácky: Žiaci zisťujú, ktoré kúpeľné mesto sa nachádza najbližšie k ich obci, aké choroby sa v ňom liečia.
5. záverečná časť	
Celoročný projekt	Mapa Slovenska: Žiaci s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu mesto Zvolen s okolím (podľa nástennej mapy). Vlajočky znakov mapy môžu pripevniť aj k obciam, ktoré ich zaujali, napr.: Kováčová, Sliač, Dobrá Niva...
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadrí svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.
Nepovinná domáca aktivita	Podľa MK/2, str. 21.

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 42	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 33 – 35
Tematický celok	Od Dunaja po Hornád
Učivo	Banská Bystrica s okolím
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie Banskej Bystrice s okolím
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia, Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> matematika – orientácia v tabuľke, zostaviť stĺpcový graf, premena jednotiek dĺžky; prírodoveda – voľne žijúce živočíchy; slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť, opakovanie z 3. ročníka – sformulovať písomne text pozvánky; pracovné vyučovanie – zhotoviť ľubovoľný výrobok z papiera a textilu – pozvánka; informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> ukázať na mape mesto Banskú Bystricu a opísať polohu, čítať z mapy informácie o Banskej Bystrici a Horehroní, prerozprávať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	mesto Banská Bystrica s okolím Horehronie rieka Hron

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou. Učiteľ pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – oboznámi ich, že sa opäť posunú prstom na mape smerom od Zvolena a jeho okolia do Banskej Bystrice s okolím. Naučia sa veľa nových zaujímavých informácií o ďalšej oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 33 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekom mapy Banská Bystrica s okolím. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádza Banská Bystrica vzhľadom ku Zvolenu? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i> 33/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska: a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú obce Banská Bystrica a Brezno. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú, b) vyberú si obec v okolí Banskej Bystrice a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce. Rozširujúca úloha: Vybrať ľubovoľných päť obcí v okolí mesta Banská Bystrica. Pomocou grafickej mierky určiť vzdialenosť medzi Banskou Bystricou a ostatnými obcami, ktoré si na mape žiaci vybrali. Zostaviť poradie, ktorá obec je najbližšie, a ktorá najďalej od Banskej Bystrice. Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o oblasti Banská Bystrica s okolím, jej prírodných krásach, mestách, pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.
aitec offline: Vzorové riešenia	33/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 34 a s mapou aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti, Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť aitec offline: Dopln, Hádaj slovo, Skupiny (Alf)	34/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska Banskú Bystricu. Pomocou farieb a znakov na mape určia povrch krajiny a zaujímavosti v jej okolí. 34/4 Žiaci vylúšia názvy a napíšu ich pod fotografie. Dokreslia ku každej vhodný znak z mapy. 34/5 Učiteľ so žiakmi diskutuje o tom, prečo je v Banskej Bystrici Múzeum Slovenského národného povstania.
Kvíz aitec offline: Vzorové riešenia	Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.
Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možnosti školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk a pracovné vyučovanie, prírodoveda, matematika.	
Práca s PU, str. 34 a s mapou	34/6, 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadania úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom.
Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.	
aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)	35/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámečkoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.
Výroba pozvánky	Žiaci sa pokúsia pripraviť pozvánku, ktorou pozvú kamarátov na jazdu Čiernohronskou železnicou.
aitec offline: Povešť (Alf)	35/Povešť o Kráľovej skale S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1 na str. 4.
Námety a odporúčania Dlhodobý projekt	Naša obec po štvrtácky: Žiaci zisťujú, či sa v ich obci nachádzajú mosty, ak áno, či majú svoje názvy. Navrhnu, na ktorom mieste vo svojej obci by postavili most, svoj návrh zdôvodnia, pomenujú ho.
5. záverečná časť	
Celoročný projekt	Mapa Slovenska: Žiaci si spoločne vyhodnotia, čo sa naučili, s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu mestá Banská Bystrica a Brezno. Vlajočky znakov mapy môžu pripievať aj k obciam, ktoré ich zaujali, napr. Hronsek, Telgárt, Čierny Balog...
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.
Nepovinná domáca aktivita	Podľa MK/2, str. 23.

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 43	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 36 – 38
Tematický celok	Od Dunaja po Hornád
Učivo	Poľana
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie Poľany, pomôcky na výrobu lepoprela
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia, Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> matematika – odhad vzdialenosti podľa mapy; prírodoveda – živočíchy žijúce na Poľane; slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť; pracovné vyučovanie – práca s rôznym druhom papiera – tvorba lepoprela; informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> ukázať na mape pohorie Poľana a opísať polohu, čítať z mapy informácie o Poľane, prerozprávať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	Poľana rieka Hron

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou.
Motivačný rozhovor	Učiteľ pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – oboznámi ich, že sa opäť posunú prstom na mape smerom od Banskej Bystrice a jej okolia k pohoriu Poľana. Naučia sa veľa nových zaujímavých informácií o ďalšej oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 36 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	<p>V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekem mapy územia pohoria Poľana. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom.</p> <p>Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádza pohorie Poľana vzhľadom k Banskej Bystrici? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i></p> <p>36/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska:</p> <p>a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú pohorie Poľana. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádza,</p> <p>b) vyberú si obec v okolí Poľany a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce.</p> <p>Rozširujúca úloha: Žiaci najprv odhadom a potom pomocou grafickej mierky na výseku mapy zisťujú vzdialenosti obcí Hrochoť, Poniky, Hronec a Osrblie od obce Brusno. Zostroja graf vzdialeností a vytvoria zostupné poradie obcí.</p> <p>Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o pohorí Poľana, jeho prírodných krásach, obciach, pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.</p>
aitec offline: Vzorové riešenia	36/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 37 a s mapou aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti, Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť aitec offline: Doplnň, Odpovede, Puzzle (Alf)	37/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska pohorie Poľana (celé územie, nielen napísaný názov). Prečítajú názov rieky, ktorá tečie po severnom okraji pohoria. Prečítaj názov rieky na južnom okraji pohoria Poľana. Rozširujúca úloha: Žiaci ukážu na výseku mapy (PU, str. 36) obec, ktorá leží najsevernejšie (Lopej) a najjužnejšie (Kriváň). Pomocou grafickej mierky určia čo najpresnejšiu vzdialenosť medzi nimi. 36/4 Žiaci priradia k zemepisným názvom vhodný znak. Pomôžu si výsekom mapy. 36/5 Žiaci prečítajú vetu. Ak je pravdivá, vyfarbia písmeno v rámečku. Z vyfarbených písmen zložia slovo a doplnia ho do vety.
Kvíz aitec offline: Vzorové riešenia	Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.
Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možnosti školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk a pracovné vyučovanie, prírodoveda, matematika.	
Práca s PU, str. 37 a s mapou	37/6, 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadania úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom.
Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.	
aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)	38/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámečkoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.
Výroba leporela	Žiaci sa pokúsia pripraviť leporelo s obrázkami ľudových krojov z rôznych oblastí Slovenska. Pracujú v skupinách.
aitec offline: Povešť (Alf)	38/Povešť o Jánošíkovej skale S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1 na str. 4.
Námety a odporúčania Dlhodobý projekt	Naša obec po štvrtácky: Žiaci navrhnu (nakreslia), kde a ako si predstavujú amfiteáter vo svojej obci, v ktorom by sa uskutočňovali folklórne, resp. iné kultúrne vystúpenia.
5. záverečná časť	
Celoročný projekt	Mapa Slovenska: Žiaci si spoločne vyhodnotia, čo sa naučili, s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu oblasť Poľany (pohoria). Vyznačia mesto Detva. Vlajočky znakov mapy môžu pripevniť k mestu Detva, ale aj k iným obciam, ktoré ich zaujali.
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú, čo robili, vyjadria svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.
Nepovinná domáca aktivita	Podľa MK/2, str. 25.

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 44	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 39 – 41
Tematický celok	Od Dunaja po Hornád
Učivo	Lučenec s okolím
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie Lučenca s okolím, pomôcky na výrobu bábok
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> matematika – orientácia v tabuľke; prírodoveda – vysvetliť význam polí pre človeka – pestovanie plodín; slovenský jazyk a literatúra – vlastné a všeobecné podstatné mená, práca s literárnym textom – povesť; pracovné vyučovanie – zhotoviť ľubovoľný výrobok z technického materiálu – výroba bábky; informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> ukázať na mape mesto Lučenec a opísať polohu, čítať z mapy informácie o Lučenci a jeho okolí, prerobovať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	mesto Lučenec s okolím rieka Ipeľ

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou. Učiteľ pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – oznámi im, že sa opäť posunú prstom na mape smerom od pohoria Poľana do Lučenca s okolím. Naučia sa veľa nových zaujímavých informácií o ďalšej oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 39 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekom mapy Lučenec s okolím. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádza Poľana vzhľadom ku Lučencu? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i> 39/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska: a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú obce Lučenec a Krupina. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú, b) vyberú si obec v okolí Lučenca a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce. Rozširujúca úloha: Vyhľadať v okolí mesta Lučenec tri okresné mestá. Pomocou grafickej mierky zistiť ich vzdialenosť od mesta Lučenec a z údajov zostaviť tabuľku. Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o oblasti Lučenec s okolím, jeho prírodných krásach, mestách, pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.
aitec offline: Vzorové riešenia	39/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 40 a s mapou	40/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska rieku Ipeľ. Prejdú prstom po jej toku (od prameňa). Zistia, do ktorej rieky sa vlieva.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
<p>aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti, Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť</p> <p>aitec offline: Dopln, Pexeso, Priradenie názvov (Alf)</p>	<p>40/4 Žiaci dokreslia k názvom chýbajúce znaky. K znakom dopíšu vhodné názvy objektov. Pracujú s výsekom mapy.</p> <p>40/5 Žiaci čítajú slová v smere šípky. Sú to názvy niektorých plodín, ktoré sa pestujú v okolí Lučenca. Napišu ich postupne na linajky. Povedia, čo o nich vedia.</p>
<p>Kvíz</p> <p>aitec offline: Vzorové riešenia</p>	<p>Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.</p>
<p>Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možností školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk a pracovné vyučovanie, prírodoveda, matematika.</p>	
<p>Práca s PU, str. 40 a s mapou</p>	<p>40/6, 7, 8 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadania úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom.</p>
<p>Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.</p>	
<p>aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)</p>	<p>41/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámčekoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.</p>
<p>Výroba bábok</p>	<p>Žiaci sa rozdelia do skupín a vytvoria bábky, pomocou ktorých môžu spraviť dramatizáciu niektorej povesti z pracovnej učebnice Vlastiveda pre štvrtákov.</p>
<p>aitec offline: Povešť (Alf)</p>	<p>41/Povešť o Dudinciach S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1 na str. 4.</p>
<p>Námety a odporúčania</p> <p>Dlhodobý projekt</p>	<p>Naša obec po štvrtácky: Žiaci zisťujú názov hradu, ktorý sa nachádza najbližšie k ich obci, zisťujú, čím je tento hrad významný. Navrhnú atrakciu pre ich obec – slávnosti mosta, potoka, skaly, rieky, tiesňavy..., ktoré budú zamerané na rozvoj turizmu.</p>
<p>5. záverečná časť</p>	
<p>Celoročný projekt</p>	<p>Mapa Slovenska: Žiaci si spoločne vyhodnotia, čo sa naučili, s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu mesto Lučenec s jeho okolím (podľa nástennej mapy). Vyznačia mestá Lučenec a Krupina. Vlajočky znakov mapy môžu pripevniť aj k obciam, ktoré ich zaujali, napr.: Dudince, Šurice, Sucháň, Poltár, Filakovo...</p>
<p>Spoločné vyhodnotenie práce</p>	<p>Spoločne si zopakujú, čo robili, vyjadrí svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny.</p> <p>Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.</p>
<p>Nepovinná domáca aktivita</p>	<p>Podľa MK/2, str. 27.</p>

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 45	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 42 – 44
Tematický celok	Od Dunaja po Hornád
Učivo	Rimavská Sobota s okolím
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie Rimavskej Soboty s okolím, pomôcky na výrobu letáku
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> • prírodoveda – vysvetliť vznik polí obrábaním a význam polí pre človeka; • slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť; • výtvarná výchova – variovať grafické stereotypy – tvorba plagátu; • pracovné vyučovanie – vytvoriť ozdoby a doplnky svadobný šperk pre hradnú pani Máriu Séčiovú; • informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> • ukázať na mape mesto Rimavskú Sobotu a opísať polohu, • čítať z mapy informácie o Rimavskej Sobote a jej okolí, • ukázať na mape pohoria, ktoré tvoria Slovenské rudohorie, • prerozprávať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	Slovenské rudohorie

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou.
	Učiteľ pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – oboznámi ich, že sa opäť posunú prstom na mape smerom od Lučenca s okolím do Rimavskej Soboty s okolím. Naučia sa veľa nových zaujímavých informácií o ďalšej oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 42 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výšek z mapy	<p>V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekom mapy Rimavská Sobota s okolím. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom.</p> <p>Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádza Rimavská Sobota vzhľadom ku Lučencu? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i></p> <p>42/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska:</p> <p>a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú obce Rimavská Sobota a Revúca. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú,</p> <p>b) vyberú si obec v okolí Rimavskej Soboty a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce.</p> <p>Rozširujúca úloha: Žiaci pomocou grafickej mierky zisťujú a určia, aká je najmenšia vzdialenosť medzi obcami Rimavská Sobota a Revúca. Určia ich vzájomnú polohu.</p> <p>Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o oblasti Rimavská Sobota s okolím, jej prírodných krásach, mestách, pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.</p>
aitec offline: Vzorové riešenia	42/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 43 a s mapou aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti, Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť aitec offline: Dopln, Výber správnej odpovede, Zoradenie (Alf)	43/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska Rimavskú Sobotu. Porovnajú povrch krajiny na sever od mesta s povrchom krajiny smerom na juh. Prečítajú názvy pohorí a kotlín v jeho okolí. 43/4 Žiaci prečítajú vetu. Prečiarknu slovo, ktoré do nej nepatrí. Svoje tvrdenia zdôvodnia. 43/5 Žiaci zložia z písmen rovnakej farby chýbajúce časti názvov a napíšu ich. Dokreslia k fotografiám správny znak z výseku mapy.
Kvíz aitec offline: Vzorové riešenia	Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.
Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možnosti školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk, matematika, výtvarná výchova.	
Práca s PU, str. 43 a s mapou	43/6, 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadania úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom.
Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.	
aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)	44/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámčekoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.
Výroba reklamného letáku	Žiaci sa rozdelia do skupín a vytvoria návrh letáku, pomocou ktorého ponúkajú na tržnici rôzne ovocie.
aitec offline: Povešť (Alf)	44/Povešť o Muránskom hrade S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1 na str. 4.
Námety a odporúčania Dlhodobý projekt	Naša obec po štvrtáky: Žiaci vytvoria propagačnú tabuľu o jednej zo škôl v obci od jej vzniku až po súčasnosť. Môžu vytvoriť modely školy z jednotlivých období.
5. záverečná časť	
Celoročný projekt	Mapa Slovenska: Žiaci si spoločne vyhodnotia, čo sa naučili, s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu obce Rimavskú Sobotu, Revúcu a pohoria Stolické vrchy, Revúcku vrchovinu, prípadne Juhoslovenskú a Rimavskú kotlinu (podľa nástennej mapy).
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.
Nepovinná domáca aktivita	Podľa MK/2 str. 29.

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 46	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 45 – 47
Tematický celok	Od Dunaja po Hornád
Učivo	Rožňava s okolím
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie Rožňavy s okolím
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> matematika – orientácia v tabuľke; slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť; výtvarná výchova – použiť v malbe farebné kontrasty – navrhnuť a namaľovať zázračné ovocie, ktoré dal neznámy pán pastierovi z Gemera; informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> ukázať na mape mesto Rožňavu a opísať polohu, ukázať na mape jaskyne Slovenského krasu, čítať z mapy informácie o Rožňave a jej okolí, prerozprávať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	Slovenské rudohorie Slovenský kras rieka Hornád

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou.
Motivačný rozhovor	Učiteľ pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – oznámi im, že sa opäť posunú prstom na mape smerom od Rimavskej Soboty s okolím do Rožňavy s okolím. Naučia sa veľa nových zaujímavých informácií o ďalšej oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 45 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	<p>V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekom mapy Rožňava s okolím. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádza Rimavská Sobota vzhľadom ku Rožňave? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i></p> <p>45/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska:</p> <p>a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú obce Rožňava a Dobšiná. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú,</p> <p>b) vyberú si obec v okolí Rožňavy a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce.</p> <p>Rozširujúca úloha: Žiaci zisťujú a určia pomocou grafickej mierky mapy, aká je najkratšia vzdialenosť z Ochtinskej aragonitovej jaskyne do jaskyne Domica so zastávkou v Gombaseckej jaskyni.</p> <p>Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o oblasti Rožňava s okolím, jeho prírodných krásach, mestách, pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.</p>
aitec offline: Vzorové riešenia	45/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 46 a s mapou	46/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska pohoria, ktoré obklopujú Rožňavskú kotlinu. Určia, ktoré z nich tvorí hranicu s Maďarskom.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
<p>aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti, Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť</p> <p>aitec offline: Dopln, Puzzle, Zoradenie (Alf)</p>	<p>46/4 Žiaci spoja čiarou písmená tak, aby vznikol názov mesta, ktorému patrí erb na obrázku. Porovnajú povrch krajiny v okolí mesta s povrchom krajiny v okolí ich obce.</p> <p>46/5 Žiaci vylúšia názvy jaskýň. Napíšu ich pod fotografie. Jaskyne ukážu na výseku mapy. Určia ich vzájomnú polohu.</p>
<p>Kvíz</p> <p>aitec offline: Vzorové riešenia</p>	<p>Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.</p>
<p>Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možností školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk, matematika, výtvarná výchova.</p>	
<p>Práca s PU, str. 46 a s mapou</p>	<p>46/6, 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadanie úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom.</p>
<p>Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.</p>	
<p>aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)</p>	<p>47/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámčekoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.</p>
<p>Návrh výletu</p>	<p>Žiaci vymyslia a naplánujú výlet s rodinou po jaskyniach Slovenského krasu. Zistia otváracie hodiny a dĺžku jednotlivých prehliadok tak, aby počas víkendu stihli prejsť čo najviac sprístupnených jaskýň.</p>
<p>aitec offline: Povešť (Alf)</p>	<p>47/Povešť o pastierovi S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1 na str. 4.</p>
<p>Námety a odporúčania</p> <p>Dlhodobý projekt</p>	<p>Naša obec po štvrtáky: Žiaci zisťujú názov slovenskej jaskyne, ktorá sa nachádza najbližšie k ich obci. Uvažujú a vyjadria svoj názor na to, ktorú prírodnú zaujímavosť možno propagovať v obci podobne ako jaskyňu.</p>
<p>5. záverečná časť</p>	
<p>Celoročný projekt</p>	<p>Mapa Slovenska: Žiaci si spoločne vyhodnotia, čo sa naučili, s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu mesto Rožňavu, Rožňavskú kotlinu, rieku Hornád, Stolické vrchy, Volovské vrchy a Slovenský kras. Vlajočky znakov mapy môžu pripevniť ku všetkým jaskyniam v blízkosti Rožňavy.</p>
<p>Spoločné vyhodnotenie práce</p>	<p>Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny.</p> <p>Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.</p>
<p>Nepovinná domáca aktivita</p>	<p>Podľa MK/2 na str. 31.</p>

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 47	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 48 – 51
Tematický celok	Od Dunaja po Hornád
Učivo	Opakovanie Od Dunaja po Hornád
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Učiteľ oznámi žiakom, že nasledujúce tri strany v učebnici slúžia na utvrdenie získaných vedomostí. Štvrtá strana je určená, aby si žiak preskúšal svoje vedomosti samostatne. Pri práci bude používať mapu, z ktorej môže čítať a ktorá mu pomôže pri riešení úloh.
3. Fixačná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 48 – 50 a s mapou aitec offline: prezentácie a cvičenia v programe Alf podľa výberu učiteľa aitec offline: Vzorové riešenia	<p>Žiaci si pred každou úlohou spoločne prečítajú zadanie, učiteľ povie, či budú pracovať samostatne alebo spoločne.</p> <p>48/1 Žiaci ukážu na mape všetky zastávky na ceste od Dunaja po Hornád. Určia, na ktoré svetové strany postupne smerovala.</p> <p>48/2 Žiaci diskutujú o tom, čím môžu obce a zaujímavosti v tejto časti Slovenska najviac zaujať slovenských aj zahraničných turistov. Svoj výber zdôvodnia.</p> <p>48/3 Žiaci čítajú slová v smere šípky. Napíšu ich na linky a dokreslia vhodné znaky z mapy.</p> <p>48/4 Žiaci prerozprávajú dve povesti z tejto časti Slovenska, ktoré ich najviac zaujali. Hľadajú ďalšie povesti, ktoré súvisia s územím od Dunaja po Hornád.</p> <p>48/5 Žiaci dokreslia most na obrázku. Napíšu, pri ktorej obci sa nachádza. Pomôžu si informáciami v pracovnej učebnici. Učiteľ správnosť riešenia skontroluje.</p> <p>49/6 Žiaci si prezrú fotografie. Napíšu, čo je na nich odфотографované. Miesta vyhľadajú na mape Slovenska.</p> <p>49/7 Žiaci pracujú s tabuľkou, kde vyfarbujú názvy riek. Po vyfarbení zistia, do ktorého mesta sa vybrali. Názov mesta doplnia do vety. Doplnia názov rieky. Vety nahlas prečítajú.</p> <p>49/8 Žiaci z tabuľky v 7. úlohe vypíšu všetky názvy pohorí. Ukážu ich na mape Slovenska.</p> <p>49/9 Žiaci napíšu názov ostrova, ktorý leží na Podunajskej nížine.</p> <p>50/10 Žiaci napíšu názvy pod fotografiami z vnútra obdĺžnika do okienok podľa vzoru. Z písmen v označených okienkach zložia slovo, ktoré sa hodí do vety.</p> <p>50/11 Žiaci pracujú s mapou Slovenska (formát A2). Vyhľadajú najkratšiu priamu cestu z Nitry do Zvolena. Povedia, ktoré dopravné prostriedky sa môžu na cestovanie využiť. Navrhnu cestu vlakom z Nových Zámkov do Žarnovice. Prečítajú názvy aspoň piatich obcí na tejto trati. Zistia, do ktorého najvzdialenejšieho prístavu na Slovensku sa môžu dostať loďou z Bratislavy bez prestupu. Vymenujú čo najviac druhov osobnej dopravy, ktorá sa môže použiť pri cestovaní z Dunajskej Stredy do Veľkého Krtíša. Svoje návrhy zdôvodnia.</p> <p>50/12 Žiaci napíšu názov jedného z typických slovenských krojov. Do voľnej plochy nakreslia oblečenie, ktoré si obliekajú ľudia dnes.</p>
Práca s PU, str. 51 a s mapou	Na záver žiaci samostatne vypracujú test na str. 51. Spoločne skontrolujú správnosť riešení. Svoje odpovede nahlas prečítajú.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
4. Záverečná časť	
Spoločné vyhodnotenie práce	Na záver hodiny žiaci zhodnotia, čo si zopakovali, vyjadria, ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každú správnu odpoveď.

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 48	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 52 – 55
Tematický celok	Od Hornádu po Dunajec
Učivo	Košice s okolím
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie oblasti Košice s okolím
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia, Dopravná výchova.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť; pracovné vyučovanie – zhotoviť ľubovoľný výrobok z technického materiálu; informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> ukázať na mape Košice a opísať ich polohu, čítať z mapy informácie o Košiciach a ich okolí, prerozprávať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	Košice rieka Hornád.

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou.
Motivačný rozhovor Práca s PU, str. 52	Učiteľ so žiakmi diskutuje o tom, ako budú spolu cestovať prstom na mape po ďalšom území Slovenska od Hornádu po Dunajec. Žiaci si spoločne prečítajú úvodný text v PU str. 52 o tom, čo ich v danej téme čaká. Potom učiteľ pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – smerom od Rožňavy s okolím do Košíc s okolím. Oboznámi ich, že aj v tejto téme sa naučia veľa nových zaujímavých informácií o ďalšej oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 53 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekom mapy Košice s okolím. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádza Rožňava vzhľadom ku Košiciam? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i> 53/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska: ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú obce Košice a Medzev. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú, vyberú si obec v okolí Košíc a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce. Rozširujúca úloha: Žiaci určia na výseku mapy pomocou grafickej mierky, ktorá z obcí so zrúcaninou hradu je k mestu Košice najbližšie (Hradová) a ktorá najďalej (Turniansky hrad). Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o vybratej oblasti Košice s okolím, jej prírodných krásach, mestách, pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.
aitec offline: Vzorové riešenia	53/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 54 a s mapou aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti, Prírodné zaujímavosti, Súčasnnosť aitec offline: Dopln, Hádaj slovo, Priradenie názvov (Alf)	54/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska Košice a rieku Hornád. Prečítajú názov priehrady na Hornáde smerom na sever od Košíc. Prečítajú názov rieky, ktorá sa vlieva do Hornádu smerom na juh od Košíc. 54/4 Žiaci vyznačia iba osobné dopravné prostriedky, ktorými sa môže cestovať z Bratislavy do Košíc. Pomôžu si mapou Slovenska. 54/5 Žiaci si prezrú fotografie okolia Košíc. Pomocou znakov z výseku mapy vyhľadajú, čo je na fotografiách. Názvy dopíšu na linky. Rozširujúca úloha: Žiaci porovnávajú vzdialenosť týchto objektov vzhľadom na mesto Košice. Určia, ktorý z nich je k nemu najbližšie a ktorý je od neho najďalej.
Kvíz	Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.
Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možností školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk, pracovné vyučovanie.	
Práca s PU, str. 54 a s mapou	54/6, 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadania úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom.
Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.	
aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)	55/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámčekoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.
Návrh pohľadnice	Žiaci sa rozdelia do skupín. Navrhnu a vytvoria rôzne pohľadnice s obrázkami kultúrnych pamiatok Košíc, ktoré môžu poslať svojim kamarátom/kamarátkam.
aitec offline: Povešť (Alf)	55/Povešť o košickom zvonárovi S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1 na str. 4.
Námety a odporúčania Dlhodobý projekt	Naša obec po štvrtácky: Žiaci zistia názov najbližšieho mesta, v ktorom je archeologické nálezisko. Vytvoria výstavku modelov zaujímavých fragmentov z obce, ktorá môže byť prístupná aj pre rodičov.
5. záverečná časť	
Celoročný projekt	Mapa Slovenska: Žiaci si spoločne vyhodnotia, čo sa naučili, s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu Košice (podľa nástennej mapy) a rieku Hron. Vlajočky znakov mapy môžu pripevniť k obciam, ktoré ich zaujali, napr.: Košice s rôznymi pamiatkami, Jasov, Nižná Myšľa...
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.
Nepovinná domáca aktivita	Podľa MK, str. 35.

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 49	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 56 – 58
Tematický celok	Od Hornádu po Dunajec
Učivo	Východoslovenská nížina
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie oblasti Východoslovenská nížina
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> prírodoveda – vysvetliť vznik polí obrábaním a význam polí pre človeka; vysvetliť, že voda je prostredím pre život mnohých živočíchov, uviesť príklady živočíchov žijúcich vo vode; slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť; pravopis všeobecných a vlastných podstatných mien; výtvarná výchova – namaľovať obraz prostredníctvom bodov alebo škvŕn – kresba postáv; informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> ukázať na mape Východoslovenskú nížinu a opísať jej polohu, čítať z mapy informácie o Východoslovenskej nížine, prerobovať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	Východoslovenská nížina Michalovce Zemplín Bodrog

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou.
	Učiteľ opäť pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – smerom od Košíc s okolím na Východoslovenskú nížinu. Oboznámi ich, že aj v tejto téme sa naučia veľa nových zaujímavých informácií o ďalšej oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 56 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	<p>V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekom mapy Východoslovenská nížina. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádza Východoslovenská nížina vzhľadom ku Košiciam? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i></p> <p>56/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska:</p> <p>a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú obce Michalovce a Trebišov. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú,</p> <p>b) vyberú si obec v okolí Michaloviec a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce.</p> <p>Rozširujúca úloha: Žiaci zisťujú a na výseku mapy určia, ktorá z obcí Sobrance, Pavlovce nad Uhom, Budkovce a Trebišov je najbližšie a ktorá najďalej od Michaloviec.</p> <p>Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o Východoslovenskej nížine, jej prírodných krásach, obciach, pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.</p>
aitec offline: Vzorové riešenia	56/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 57 a s mapou aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti, Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť aitec offline: Dopln, Priradenie viet, Skupiny (Alf)	57/3 Žiaci pracujú spoločne. Vyhľadajú a farebne vyznačia v rade písmen názvy súvisiace s regiónom Zemplín. Zo zvyšných písmen zložia slovo a napíšu ho do vety. Objekt ukážu na výseku mapy. 57/4 Žiaci diskutujú o tom, ktoré poľnohospodárske plodiny sa môžu pestovať na Východoslovenskej nížine. Svoje tvrdenia zdôvodňujú. 57/5 Z písmen žiaci zložia názov pravdepodobne najstaršieho kamenného mosta na Slovensku. Nájdu objekt na výseku mapy.
Kvíz aitec offline: Vzorové riešenia	Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.
Následujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možností školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk, výtvarná výchova, prírodoveda.	
Práca s PU, str. 57 a s mapou	57/6, 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadania úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom.
Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.	
aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)	58/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámečkoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.
Korytnačka močiarna	Žiaci sa rozdelia do skupín. Vypracujú projekt o korytnačke močiarnej, ktorá žije v Zemplínskej šírave. Svoje projekty odprezentujú spolužiakom.
aitec offline: Povešť (Alf)	58/Povešť o Michalovciach S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1 na str. 4.
Námety a odporúčania Dlhodobý projekt	Naša obec po štvrtáky: Žiaci zisťujú, ktorá prírodná zaujímavosť v ich obci a jej okolí by sa mohla prezentovať pred turistami. Vytvorí plán prezentácie.
5. záverečná časť	
Celoročný projekt	Mapa Slovenska: Žiaci s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu oblasť Východoslovenskej nížiny (podľa nástennej mapy). Vyznačia rieky Bodrog, Uh a Laborec. Vlajočky znakov mapy môžu pripevniť aj k Vihorlatu (Morské oko) a k miestam, ktoré ich zaujali.
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.
Nepovinná domáca aktivita	Podľa MK, str. 37.

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 50	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 59 – 61
Tematický celok	Od Hornádu po Dunajec
Učivo	Humenné s okolím
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie vybratej oblasti Humenné s okolím, pomôcky na výrobu kartovej hry.
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia, Dopravná výchova.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť; písanie vlastných podstatných mien; pracovné vyučovanie – zhotoviť ľubovoľný výrobok z technického materiálu – výroba kartovej hry KVARTETO; informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> ukázať na mape Humennom a opísať jeho polohu, čítať z mapy informácie o Humennom a jeho okolí, prerozprávať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	Humenné Hornád

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou. Učiteľ opäť pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – smerom od Východoslovenskej nížiny a Michaloviec do Humenného a jeho okolia. Oboznámi ich, že aj v tejto téme sa naučia veľa nových zaujímavých informácií o ďalšej oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 59 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekom mapy Humenné s okolím. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádza Humenné vzhľadom k Východoslovenskej nížine? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i> 59/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska: a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú obce Humenné a Snina. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú, b) vyberú si obec v okolí Humenného a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce. Rozširujúca úloha: Na výseku mapy pomocou grafickej mierky žiaci určia, ktorá z vodných nádrží Veľká Domaša a Starina je bližšie k obciam Kamenica nad Cirochou a Palota. Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o oblasti Humenného a jeho okolia, o jeho prírodných krásach, mestách, pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.
aitec offline: Vzorové riešenia	59/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 60 a s mapou aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti, Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť aitec offline: Doplnň, Dvojice, Tajnička (Alf)	60/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska Humenné. Povedia, s ktorými štátmi má Slovensko spoločné hranice na území Národného parku Poloniny. 60/4 Žiaci hľadajú na výseku mapy, názov ktorej obce je na fotografii prekrytý. Je to názov našej najvýchodnejšej obce. Napíšu ho. 60/5 Žiaci zložia z písmen rovnakej farby chýbajúce časti názvov a dopíšu ich pod fotografie. Dokreslia k fotografiám správny znak z výseku mapy. Rozširujúca úloha: Žiaci porovnajú vzdialenosť týchto objektov vzhľadom na obec Snina. Určia, ktorý z nich je k nej najbližšie a ktorý je od nej najďalej.
Kvíz aitec offline: Vzorové riešenia	Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.
Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možností školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk, pracovné vyučovanie.	
Práca s PU, str. 60 a s mapou	60/6, 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlia si zadania úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom
Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.	
aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)	61/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámčekoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.
Kvarteto	Žiaci vytvoria kartovú hru KVARTETO, v ktorej budú živočíchy žijúce v Národnom parku Poloniny. Postup práce sa nachádza v MK/2 na str. 39.
aitec offline: Povešť (Alf)	61/Povešť o Dargovskom priesmyku S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1 na str. 4.
Námety a odporúčania Dlhodobý projekt	Naša obec po štvrtácky: Žiaci zistia, či aj v ich obci boli podobné dokumenty ako Čičavská kniha. Ak nie, žiaci môžu podobnú knihu vytvoriť. Bližšie informácie o Čičavskej knihe sa nachádzajú v MK/2 na str. 39.
5. záverečná časť	
Celoročný projekt	Mapa Slovenska: Žiaci s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu Humenné (podľa nástennej mapy) a rieky Laborec a Cirochu. Vlajočky znakov mapy môžu pripevniť k obciam s rôznymi pamiatkami, ktoré ich zaujali.
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.
Nepovinná domáca aktivita	Podľa MK/2, str. 39.

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 51	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 62 – 64
Tematický celok	Od Hornádu po Dunajec
Učivo	Bardejov s okolím
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie Bardejova s okolím
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> matematika – merať dĺžku, z daných údajov vytvoriť prehľadnú tabuľku a vytvoriť stĺpcový graf; slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom –povešť; písanie vlastných podstatných mien; prírodoveda – spôsob života včiel, ich úžitok; výtvarná výchova – použiť v malbe farebné kontrasty – návrh nálepky na pohár s medom; informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> ukázať na mape mesto Bardejov a opísať polohu, čítať z mapy informácie o Bardejove jeho okolí, prerozprávať poveseň z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	Bardejov pamiatky (UNESCO) Slovenska Nízke Beskydy Topľa

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou.
	Učiteľ opäť pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – smerom od Humenného a jeho okolia do Bardejova a jeho okolia. Oboznámi ich, že aj v tejto téme sa naučia veľa nových zaujímavých informácií o ďalšej oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 62 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	<p>V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekom mapy Bardejova s okolím. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádza Bardejov vzhľadom k Humennému? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i></p> <p>62/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska:</p> <p>a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú obce Bardejov a Svidník. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú,</p> <p>b) vyberú si obec v okolí Bardejova a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce.</p> <p>Rozširujúca úloha: Na výseku mapy vyber 5 obcí, v ktorých sa nachádza hrad alebo zámok. Zostav tabuľku, do ktorej zapíšeš vzdialenosti týchto obcí od Bardejova.</p> <p>Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o oblasti Bardejova s okolím, o jeho prírodných krásach, o mestách, o pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.</p>
aitec offline: Vzorové riešenia	62/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 63 a s mapou aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti, Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť aitec offline: Dopln, Pexeso, Výber správnej odpovede (Alf)	63/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska Bardejov. Prečítajú názvy dvoch riek, ktoré tečú v jeho okolí. Zistia, či sa spoja. 63/4 Žiaci čítajú slová v smere šípky. Napíšu ich na linajky k správnym znakom. Pomôžu si výsekom mapy. 63/5 Žiaci rozhodnú o pravdivosti (P) alebo nepravdivosti (N) každého tvrdenia. Písmená napíšu do rámečka. Nepravdivé tvrdenie opravia tak, aby bolo pravdivé.
Kvíz aitec offline: Vzorové riešenia	Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.
Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možnosti školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk, matematika, prírodoveda, výtvarná výchova.	
Práca s PU, str. 63 a s mapou	63/6, 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlia si zadania úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom.
Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.	
aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)	64/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámečkoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.
Nálepka na pohár s medom	Žiaci navrhnu a vytvoria nálepku na pohár s medom. Použiť môžu pritom svoje vedomosti o spoločenstvách včiel.
aitec offline: Povešť (Alf)	64/Povešť o šarišských muzikantoch S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1 na str. 4.
Námety a odporúčania Dlhodobý projekt	Naša obec po štvrtácky: Žiaci zistia názov najbližšieho kúpeľného mesta a uvažujú, ako by ich obec mohla využiť jeho blízkosť pre svoj rozvoj.
5. záverečná časť	
Celoročný projekt	Mapa Slovenska: Žiaci s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu Bardejov a jeho okolie (podľa nástennej mapy) a rieku Topľu. Vlajočky znakov mapy môžu pripevniť k obciam, ktoré ich zaujali rôznymi pamiatkami, napr. Svidník, Bodružal, Cigelka...
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity - ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.
Nepovinná domáca aktivita	Podľa MK/2, str. 41.

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 52	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 65 – 67
Tematický celok	Od Hornádu po Dunajec
Učivo	Prešov s okolím
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie Prešova s okolím
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> matematika – orientovať sa v štvorcovej sieti, vytvoriť prehľadnú tabuľku; slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť; písanie vlastných podstatných mien; hudobná výchova – aktívne počúvať piesne – A od Prešova; výtvarná výchova – použiť v malbe farebné kontrasty – ilustrácie k pracovnému postupu získavania soli zo soľanky; informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> ukázať na mape mesto Prešov a opísať polohu, čítať z mapy informácie o Prešove jeho okolí, prerozprávať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	Prešov Torysa

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou.
Motivačný rozhovor	Učiteľ opäť pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – smerom od Bardejova a jeho okolia do Prešova a jeho okolia. Oboznámi ich, že aj v tejto téme sa naučia veľa nových zaujímavých informácií o ďalšej oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 65 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	<p>V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekom mapy Prešova s okolím. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádza Prešov vzhľadom k Bardejovu? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i></p> <p>65/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska:</p> <p>a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú obce Prešov a Sabinov, určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú,</p> <p>b) vyberú si obec v okolí Prešova a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce.</p> <p>Rozširujúca úloha: Žiaci na výseku mapy nájdu obce s prírodnými zaujímavosťami. Zistia, ktorá z nich je najďalej od Prešova (Kamenica – prírodná pamiatka Bradlové pásmo).</p> <p>Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o oblasti Prešova s okolím, o jeho prírodných krásach, o mestách, o pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.</p>
aitec offline: Vzorové riešenia	65/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 66 a s mapou aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti, Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť aitec offline: Dopln, Hádaj slovo, Priradenie obrázkov(Alf) aitec offline: Vzorové riešenia	66/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska Prešov. Porovnajú povrch krajiny v okolí Prešova s povrchom krajiny v okolí ich obce. Pomôžu si fotografiou Prešova na s. 65. 66/4 Žiaci vyhľadajú a vyfarbia v smerovke slová z ponuky. Zvyšné písmená napíšu pod fotografie. Hľadajú ich postupne zľava doprava, zhora nadol. 66/5 Žiaci pracujú s výsekom mapy. Zrúcaniny hradov z úlohy 4 boli niekedy strážnymi hradmi. Povedia, ako si navzájom mohli oznamovať hroziace nebezpečenstvo. Nájdú zrúcaniny ďalších hradov v ich okolí a napíšu ich názvy na riadky.
	Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.
Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možností školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk, matematika, hudobná výchova, výtvarná výchova.	
Práca s PU, str. 66 a s mapou	66/6, 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadania úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom.
Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.	
aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)	67/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámčekoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.
Projekt získavania soli	Žiaci navrhnu a vysvetlia postup získavania soli zo slanej vody – soľanky. Postup napíšu a doplnia ilustráciami.
aitec offline: Povešť (Alf)	67/Povešť o Alžbete a lúpežnom rytierovi S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1 na str. 4.
Námety a odporúčania Dlhodobý projekt	Naša obec po štvrtácky: Žiaci s pomocou žiakov 2. stupňa vytvoria zbierku nerastov obce. Pripraví prehliadku nerastov, navrhnu, ako by sa dala využiť na zatraktívnenie obce.
5. záverečná časť	
Celoročný projekt	Mapa Slovenska: Žiaci s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu okolie mesta Prešov (podľa nástennej mapy) a rieku Torysu. Vlajočky znakov mapy môžu pripevniť k obciam, ktoré ich zaujali rôznymi pamiatkami, napr. Kapušany, Svidník, Kamenica...
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity - ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.
Nepovinná domáca aktivita	Podľa MK/2, str. 43.

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 53	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 68 – 70
Tematický celok	Od Hornádu po Dunajec
Učivo	Spiš
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie regiónu Spiš
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia, Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> matematika – orientácia v tabuľke, stĺpcový graf; prírodoveda – živočíchy žijúce v regióne Spiš; slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť, písanie všeobecných a vlastných podstatných mien, vybrané slová; pracovné vyučovanie – práca s rôznym druhom papiera – tvorba Turistického sprievodcu po Spiši; informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> ukázať na mape región Spiš a opísať polohu, čítať z mapy informácie o regióne Spiš, prerozprávať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	Spiš pamiatky UNESCO Slovenský raj Hornád

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou.
	Učiteľ opäť pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – smerom od Prešova a jeho okolia do regiónu Spiš. Oboznámi ich, že aj v tejto téme sa naučia veľa nových zaujímavých informácií o ďalšej oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 68 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	<p>V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekom mapy regiónu Spiš. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádza Spiš vzhľadom k Prešovu? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i></p> <p>68/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska:</p> <p>a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú obce Spišská Nová Ves a Gelnica. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú,</p> <p>b) vyberú si obec v okolí Spišskej Novej Vsi a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce.</p> <p>Rozširujúca úloha: Žiaci najprv odhadom a potom pomocou grafickej mierky na výseku mapy zistia, ktoré bane sa nachádzajú najbližšie k Spišskej Novej Vsi. Zostroja graf vzdialeností a vytvoria vzostupné poradie obcí.</p> <p>Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o regióne Spiš, o jeho prírodných krásach, o mestách, o pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.</p>
aitec offline: Vzorové riešenia	68/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 69 a s mapou aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti, Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť aitec offline: Dopln, Priradenie viet, Puzzle (Alf)	69/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska Spišskú Novú Ves a rieku Hornád. Prejdú prstom po jej toku od mesta až po vodnú nádrž Ružín. Prečítajú názvy okolitých pohorí smerom na sever a na juh od Hornádu. Rozširujúca úloha: Žiaci ukážu na výseku mapy (PU, str. 68) obec, ktorá leží najvýchodnejšie (Margecany) a najjužnejšie (Úhorná). Pomocou grafickej mierky určia, ktorá z obcí je k Spišskej Novej Vsi bližšie (Úhorná). 69/4 Žiaci si prezrú fotografie Spiša. Vylúšia ich názvy a napíšu pod fotografie. Dokreslia k nim správny znak z mapy. 69/5 Žiaci diskutujú o tom, ako ovplyvňuje turizmus život ľudí na Spiši. Svoje tvrdenia zdôvodňujú.
Kvíz aitec offline: Vzorové riešenia	Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.
Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možností školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk, matematika, prírodoveda, výtvarná výchova.	
Práca s PU, str. 69 a s mapou	69/6 a 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadania úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom. Návrh riešenia sa nachádza v MK/2 na str. 45.
Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.	
aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)	70/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámčekoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.
Turistický sprievodca	Žiaci navrhnu a vytvoria Turistického sprievodcu po Spiši.
aitec offline: Povešť (Alf)	70/Povešť o mladej neveste S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1 na str. 4.
Námety a odporúčania Dlhodobý projekt	Naša obec po štvrtáky: Žiaci navrhnu (nakreslia) svadobnú hostinu a veselicu Juraja Thurzu a krásnej mladej Révajovej, keby sa konala v ich obci. Zamerajú sa na miesto v obci, kde by si ju vedeli predstaviť a zdôvodnia svoj výber.
5. záverečná časť	
Celoročný projekt	Mapa Slovenska: Žiaci s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu región Šariš (podľa nástennej mapy). Vyznačia mestá Levoču, Spišskú Novú Ves a Gelnicu. Vlajočky znakov mapy môžu pripevniť k Spišskému hradu, Úhornej, baníckym oblastiam, ale aj k iným mestám, ktoré ich zaujali.
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.
Nepovinná domáca aktivita	Podľa MK/2, str. 45.

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 54	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 71 – 73
Tematický celok	Od Hornádu po Dunajec
Učivo	Stará Ľubovňa s okolím
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie Starej Ľubovne s okolím
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> matematika – orientovať sa v štvorcovej sieti; slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť; pracovné vyučovanie – zhotoviť výrobok z technického materiálu – z rôzneho materiálu vyrob čarodejnicu; informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> ukázať na mape mesto Starú Ľubovňu a opísať polohu, čítať z mapy informácie o Starej Ľubovni a jej okolí, prerobovať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	Stará Ľubovňa Pieniny rieka Poprad

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou. Učiteľ opäť pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – smerom od regiónu Spiš do Starej Ľubovne s okolím. Oboznámi ich, že aj v tejto téme sa naučia veľa nových zaujímavých informácií o ďalšej oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 71 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekem mapy Starej Ľubovne s okolím. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádza Stará Ľubovňa vzhľadom k Spišu? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i> 71/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska: a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú obce Stará Ľubovňa a Podolíneec. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádzajú, b) vyberú si obec v okolí Starej Ľubovne a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce. Rozširujúca úloha: Žiaci na výseku mapy pomocou grafickej mierky určia, ktoré z kúpeľných miest je k mestu Stará Ľubovňa bližšie. Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o Starej Ľubovni s okolím, o jej prírodných krásach, o mestách, o pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.
aitec offline: Vzorové riešenia	71/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 72 a s mapou aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti,	72/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska Starú Ľubovňu a rieku Poprad. Prejdú prstom po toku rieky Poprad v miestach, kde tvorí spoločnú hranicu s Poľskom. 72/4 Žiaci čítajú slová v smere šípky. Napíšu ich na linky. Fotografie priradia k správnym názvom.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť aitec offline: Dopln, Dvojice, Výber odpovedí (Alf)	72/5 Žiaci nájdu na výseku mapy hraničné priechody s Poľskom. Diskutujú o tom, na čo sú potrebné hranice štátov a hraničné priechody.
Kvíz aitec offline: Vzorové riešenia	Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.
Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možnosti školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk, matematika, pracovné vyučovanie.	
Práca s PU, str. 72 a s mapou	72/6, 7, 8 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadania úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom.
Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.	
aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)	73/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámčekoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.
Hradné slávnosti	Žiaci pripravujú oznam o hradných slávnostiach na Ľubovnianskom hrade do triednych novín alebo na nástenku.
aitec offline: Povešť (Alf)	73/Povešť o Ľubovnianskom hrade S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1 na str. 4.
Námety a odporúčania Dlhodobý projekt	Naša obec po štvrtáky: Žiaci navrhnu atrakciu pre svoju obec, ktorá by zvýšila záujem turistov a zaslúžila by sa o vyššiu návštevnosť obce.
5. záverečná časť	
Celoročný projekt	Mapa Slovenska: Žiaci s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu obce Starú Ľubovňu a Podolíne. Vlajočky znakov mapy môžu pripevniť k obciam Vyšné Ružbachy, Plaveč.
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.
Nepovinná domáca aktivita	Podľa MK/2, str. 47.

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 55	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 74 – 76
Tematický celok	Od Hornádu po Dunajec
Učivo	Pieniny a Spišská Magura
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie, fotografie Pienin a Spišskej Magury, pomôcky pre vytvorenie herbára
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia, Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra.
Medzipredmetové vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> matematika – premena jednotiek; prírodoveda – poľné rastliny (kvety); slovenský jazyk a literatúra – práca s literárnym textom – povesť; pracovné vyučovanie – práca s rôznym druhom papiera – tvorba herbára; informatika – vyhľadávanie informácií na webových stránkach.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> ukázať na mape pohorie Pieniny a Spišskú Maguru a opísať ich, čítať z mapy informácie o Pieninách, prerobovať povesť z danej oblasti (podľa požiadaviek iŠVP). 	Pieniny Dunajec

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Prívitanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou.
	Učiteľ opäť pozve žiakov spolu cestovať prstom na mape – smerom od Starej Ľubovne do Pienin a Spišskej Magury. Oboznámi ich, že aj v tejto téme sa naučia veľa nových zaujímavých informácií o ďalšej oblasti Slovenska.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 74 a s mapou aitec offline: Kľúčové slová, Výsek z mapy	<p>V úvode sa žiaci oboznamujú a zoznamujú s výsekom mapy Pienin a Spišskej Magury. Učiteľ pokračuje riadeným rozhovorom. Návrh otázok: <i>Ktorým smerom (na ktorú svetovú stranu) sa nachádzajú Pieniny a Spišská Magura vzhľadom k Starej Ľubovni? Ktoré farby prevládajú v tejto časti mapy? Ktoré znaky sú na nej vyznačené?</i></p> <p>74/1 Žiaci pracujú s mapou Slovenska:</p> <p>a) ukážu na mape svoju obec a vyhľadajú pohorie Pieniny. Určia, na ktorú svetovú stranu od ich obce sa nachádza,</p> <p>b) vyberú si obec v Pieninách a pomocou grafickej mierky odmerajú vzdialenosť do svojej obce.</p> <p>Rozširujúca úloha: Žiaci najprv odhadom a potom pomocou grafickej mierky na výseku mapy zistia vzdialenosti obcí Malá Franková, Veľká Franková, Spišské Hanušovce a Jezersko od obce Osturňa. Vytvoria tabuľku vzdialeností a zoradia obce vzostupne.</p> <p>Žiaci individuálne čítajú hlavný text, v ktorom získajú informácie o pohoriach Pieniny a Spišská Magura, o ich prírodných krásach, o mestách, o pamiatkach. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.</p>
aitec offline: Vzorové riešenia	74/2 Žiaci priradujú k názvom zodpovedajúce obrázky.
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 75 a s mapou	75/3 Žiaci pracujú spoločne, ukážu na mape Slovenska Pieniny. Prečítajú názvy ďalších pohorí, ktoré sa rozprestierajú na hraniciach Slovenska s Poľskom.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
<p>aitec offline: Kultúrne zaujímavosti, Osobnosti, Prírodné zaujímavosti, Súčasnosť</p> <p>aitec offline: Dopln, Puzzle, Tajnička (Alf)</p>	<p>Rozširujúca úloha: Žiaci ukážu na výseku mapy (PU, str. 74) vrchy Repisko a Vysoké skalky. Pomocou grafickej mierky určia vzdialenosť medzi nimi.</p> <p>75/4 Žiaci doplnia písmená pod čísla a rozlúšia názvy obcí v okolí Pienin. Názvy napíšu pod fotografie. Obce ukážu na výseku mapy. Určia, ktorá z nich leží v blízkosti Spišskej Magury.</p> <p>75/5 Žiaci diskutujú o tom, prečo sa v minulosti využívali na splavovanie dreva rieky a plte, v čom bola práca vtedajších pltníkov zaujímavá a v čom bola nebezpečná. Svoje tvrdenia zdôvodňujú.</p>
<p>Kvíz</p> <p>aitec offline: Vzorové riešenia</p>	<p>Na zopakovanie môžeme využiť kvíz. Žiaci úlohu vyriešia samostatne. Spoločne si riešenie skontrolujú.</p>
<p>Nasledujúce úlohy odporúčame riešiť v rámci hodiny ako prácu skupín súčasne, kde každá skupina vyrieši jednu úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom; prípadne podľa možností školy a uváženia učiteľa riešiť aj v rámci medzipredmetových vzťahov – informatika, slovenský jazyk, matematika, prírodoveda, pracovné vyučovanie.</p>	
<p>Práca s PU, str. 75 a s mapou</p>	<p>75/6, 7 Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, vysvetlí si zadania úloh. Každá skupina vyrieši svoju úlohu a výsledok odprezentuje spolužiakom..</p>
<p>Zadanie projektov odporúčame vypracovať v rámci medzipredmetových vzťahov – slovenský jazyk a informatika.</p>	
<p>aitec offline: Ilustrovaná mapa (Alf)</p>	<p>76/Pozvanie na výlet Žiaci pracujú s kreslenou mapou. Spájajú informácie v rámčekoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape. Chýbajúci názov doplnia.</p>
<p>Herbár</p>	<p>Žiaci sa rozdelia do skupín a zhotovia herbár rastlín.</p>
<p>aitec offline: Povešť (Alf)</p>	<p>76/Povešť o mníchovi Cypriánovi S povestou pracujú podľa pokynov v MK/1 na str. 4.</p>
<p>Námety a odporúčania</p> <p>Dlhodobý projekt</p>	<p>Naša obec po štvrtácky: Žiaci navrhnu (nakreslia), kde a ako si predstavujú prevádzku plavby na pltiach v ich obci alebo jej okolí. Ak obcou preteká potok, žiaci navrhnu, aké atrakcie by sa dali realizovať na jeho toku, aby zvýšili atraktivitu obce.</p>
<p>5. záverečná časť</p>	
<p>Celoročný projekt</p>	<p>Mapa Slovenska: Žiaci s pomocou učiteľa vyznačia na mape celoročného projektu oblasť Pienin a Spišskej Magury (podľa nástennej mapy). Vyznačia obce Červený Kláštor a Osturnú. Viaceré vlajočky znakov mapy môžu pripevniť k Osturni, Červenému Klášturu, Malej Frankovej.</p>
<p>Spoločné vyhodnotenie práce</p>	<p>Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny.</p> <p>Žiaci si môžu dokresliť sebahodnotenie (tvár smajlíka) na jednotlivé časti učiva na spodnom okraji strany.</p>
<p>Nepovinná domáca aktivita</p>	<p>Podľa MK/2, str. 49.</p>

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 56	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 77 – 79
Tematický celok	Od Hornádu po Dunajec
Učivo	Opakovanie Od Hornádu po Dunajec
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Učiteľ oznámi žiakom, že ukončili ďalšiu časť cestovania po Slovensku a spoločne si zopakujú, kde všade boli. Vysvetlí im, že nasledujúce strany v učebnici slúžia na zopakovanie a utvrdenie získaných vedomostí.
3. Fixačná časť	
Práca s PU, str. 77 a s mapou aitec offline: prezentácie a cvičenia v programe Alf podľa výberu učiteľa	Žiaci si pred každou úlohou spoločne prečítajú zadanie, učiteľ povie, či budú pracovať samostatne alebo spoločne. 77/1 Žiaci ukážu na mape našu cestu od Hornádu po Dunajec, určia, na ktoré svetové strany postupne smerovala. Zopakujú si, o ktorých miestach a pohoriach sa učili. Vyjadria svoj názor, ktoré miesta sa im na tejto ceste páčili. 77/2 Žiaci prečítajú vetu. Ak je pravdivá, vyfarbia písmeno za vetou. Z vyfarbených písmen zložia slovo a napíšu ho do správnej vety. Zo zvyšných písmen zložia ďalšie slovo a dopíšu ho do správnej vety. Pomôžu si mapou Slovenska. 77/3 Žiaci preozprávajú dve povesti z našej cesty od Hornádu po Dunajec, ktoré ich najviac zaujali. Pokúsia sa so spolužiakmi zahrať niektorú povesť ako divadelné predstavenie.
Práca s PU, str. 78 a s mapou aitec offline: Vzorové riešenia	78/4 Žiaci si prezrú fotografie. Napíšu k nim správne názvy. Pomôžu si fotografiami na predchádzajúcich stranách. 78/5 Žiaci naplánujú viacdňový výlet z ich obce do Pienin. Napíšu, ktoré miesta chcú cestou navštíviť. Pri plánovaní uvažujú, analyzujú a vyjadria, na čo všetko musia myslieť (vzdialenosť, druh dopravy, ročné obdobie, strava, ubytovanie, financie).
Práca s PU, str. 79 a s mapou aitec offline: Vzorové riešenia	Na záver žiaci samostatne vypracujú test na str. 79. Pri riešení úloh pracujú s mapou Slovenska. Po ukončení testu si spoločne skontrolujú správnosť riešenia. Svoje odpovede nahlas prečítajú, za každú správnu odpoveď si môžu pripísať bod, záverečné bodové skóre môže učiteľ ohodnotiť známku, prípadne iným hodnotením, napr.: pripnúť svoju značku na hodnotiacu nástenuku...
4. Záverečná časť	
Spoločné vyhodnotenie práce	Na záver hodiny žiaci vyjadria, ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každú správnu odpoveď.

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 57	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 80 – 81
Tematický celok	Pamiatky UNESCO na Slovensku
Učivo	Pamiatky UNESCO na Slovenku, Nehmotné kultúrne dedičstvo UNESCO na Slovensku
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou. Učiteľ zisťuje, či žiaci majú svoje obľúbené miesto/pamiatku na Slovensku, ktoré sa im mimoriadne páči a chceli by ho ukázať svojim kamarátom. Povie im, že dnes sa budú rozprávať o organizácii, ktorá vytvára zoznam pamiatok z celého sveta, ktoré sú výnimočné a mali by byť zachované pre budúcnosť a ďalšie generácie.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 80	Učiteľ vedie rozhovor na tému pamiatky, dedičstvo. Návrh otázok: <i>Prečo ľudia uchovávajú staré predmety, opravujú pamiatky? Komu môže slúžiť takáto zbierka? (pre budúce generácie) Ako sa volajú miesta, kde sa uchovávajú? (múzeá, skanzeny) Ktoré miesta a objekty na Slovensku/vo svete sú výnimočné a mali by byť zachované pre budúce generácie? Pozná niekto svetovú organizáciu, ktorá zostavuje zoznam svetového kultúrneho dedičstva?</i> Učiteľ oboznámi žiakov s názvom tejto organizácie. Spolu si prečítajú hlavný text, z ktorého sa dozvedia o organizácii UNESCO. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 80	80/1 Žiaci pracujú s pojmovou mapou – rozprávajú o pamiatkach na Slovensku, ktoré sú zapísané v zozname UNESCO. Priradia k témam pojmovej mapy pamiatky, ktoré si pamätajú a poznajú. Návrh otázok: <i>Ktoré prírodné pamiatky na Slovensku by sme mohli zaradiť do celosvetového dedičstva podľa tejto pojmovej mapy? Ktoré kultúrne pamiatky na Slovensku by sme mohli zaradiť do celosvetového dedičstva podľa tejto pojmovej mapy?</i> Učiteľ prehrá žiakom ukážku terchovskej muziky. (odporúčame pracovať s ukážkami terchovskej muziky s pomocou rubriky <i>Odporúčania na zaujímavé zdroje</i>). Návrh otázok: <i>Do ktorej skupiny pojmovej mapy by ste terchovskú muziku zaradili? Prečo sa tomuto dedičstvu hovorí, že je nehmotné?</i> Žiaci by mali prísť k záveru, že hudba sa nedá chytiť do ruky a tiež že ide o výnimočné umenie, tradície, ľudovú hudbu, hru na hudobných nástrojoch, zvyky, zručnosti potrebné na vykonávanie remesiel a pod. 80/2 Žiaci vyjadrujú vlastný názor, čo znamená, že miesta sú slovenské aj svetové. Učiteľ doplní informácie, že tieto pamiatky sú výnimočné a jedinečné nielen pre Slovákov, a preto majú význam pre celý svet. Potom pracujú s mapou Slovenska (PU str. 80), v ktorej sú vyznačené znakmi mapy a číslami prírodné a kultúrne pamiatky zapísané v Zozname svetového dedičstva UNESCO. Pod mapou sa nachádza legenda k mape, v ktorej si žiaci vyhľadajú názov pamiatky UNESCO na Slovensku.
Práca s PU, str. 81 aitec offline: Háďaj slovo (Alf)	Spolu si prečítajú hlavný text. Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
aitec offline: Vzorové riešenia	<p>81/1 Žiaci priradujú k informáciám správne ilustrácie. Spoločne si prečítajú krátke informačné texty k jednotlivým druhom kultúrneho nemotného dedičstva a priradia informácie k správnym obrázkom.</p> <p>81/2 Žiaci vyhľadajú informácie o Terchovskej muzike. Zistia, či je zväčša temperamentná alebo pokojná. Povedia, či je typická pre celé Slovensko alebo iba pre určitú oblasť.</p> <p>81/3 Žiaci vysvetlia, prečo je fujara zaradená medzi nemotné kultúrne dedičstvo, hoci je to hmotný hudobný nástroj.</p> <p>81/4 Žiaci diskutujú o tom, ako mohol valašsko-pastiersky spôsob života ovplyvniť spôsob spevu pastierov na horských pasienkoch. Svoje tvrdenia zdôvodnia.</p>
5. záverečná časť	
Spoločné vyhodnotenie práce	Na záver hodiny si žiaci v skratke spoločne zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity - ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny.

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 58	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 82 – 83
Tematický celok	Pamiatky UNESCO na Slovensku
Učivo	Prírodné pamiatky UNESCO na Slovensku
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Prívitanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou. Učiteľ vyzve žiakov, aby vymenovali niektoré nehmotné pamiatky Zoznamu UNESCO, o ktorých sa rozprávali na predchádzajúcej hodine Vlastivedy. Potom im povie, že dnes sa dozvedia o ďalších pamiatkach UNESCO na Slovensku – o prírodných.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU, str. 82	Učiteľ diskutuje so žiakmi, ktoré prírodné útvary sú na Slovensku také unikátne, že si zaslúžia byť v Zozname svetového kultúrneho dedičstva. Spoločne si prečítajú hlavný text Pralesy , hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami. Prečítajú si aj druhý text Jaskyne . Hľadajú pre nich neznáme slová, slová môžu v PU podčiarknuť. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. Pomáhajú si kľúčovými slovami.
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 82 aitec offline: Priradenie viet, Uhádni názov (Alf) aitec offline: Vzorové riešenia	82/1 Pralesy Žiaci pracujú spoločne, doplnia chýbajúce časti viet. Pomôžu si informáciami pod fotografiami a s mapou v PU str. 80. Spoločne si doplnený text prečítajú. 82/1 Jaskyne Žiaci pracujú s nástennou mapou Slovenska, kde vyhľadajú a ukážu jaskyne zapísané do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Najprv si môžu jaskyňu vyhľadať na mape Slovenska v PU str. 80, potom sa lepšie zorientujú na nástennej mape Slovenska. 82/2 Jaskyne Žiaci si spoločne prečítajú texty s informáciami o jaskyniach. Potom rozhodnú o správnosti priradenej odpovede k otázke, označia odpoveď rovnakou farbou, ako je označená otázka patriaca k nej.
5. záverečná časť	
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity – ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny.

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 59	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	Štvrtý
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre štvrtákov, strany 84 – 87
Tematický celok	Pamiatky UNESCO na Slovensku
Učivo	Kultúrne pamiatky UNESCO na Slovensku
Pomôcky	aitec offline, Vlastivedná mapa Slovenska (AITEC, formát A2), nástenná mapa Slovenska, internet, encyklopédie

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre štvrtákov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Každý žiak má na lavici pripravenú vlastivednú mapu Slovenska, aby sa eliminovali časové prestoje počas hodiny a zabezpečila plynulá práca s učebnicou a s mapou. Učiteľ sa so žiakmi rozpráva o tom, čo by mohli ukázať svojim zahraničným kamarátom na Slovensku – ktoré prírodné alebo nehmotné pamiatky, zapísané aj v Zozname svetového dedičstva UNESCO, máme na Slovensku. Pozve ich na ďalšie spoznávanie pamiatok – dnes sa dozvedia o kultúrnych pamiatkach UNESCO na Slovensku.
3. expozičná časť	
Práca s PU, str. 84	Spoločne si prečítajú hlavný text, hľadajú pre nich neznáme slová. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. 84/1 Žiaci pracujú spoločne. Prezrú si fotografie slovenských kultúrnych pamiatok. Pomenujú tie, ktoré poznajú. Svoje tvrdenie si overia čítaním informácií v tabuľke PU str. 85. Priradia vety k fotografiám a dopíšu názvy pamiatok.
Práca s PU, str. 85	85/2 Žiaci pracujú spoločne. Zo slabík rovnakej farby zložia slová, ktoré napíšu do viet na linky rovnakej farby. Po doplnení si nahlas prečítajú text a na základe informácií určia, ktoré mesto je na fotografii. 85/ Drevené kostoly Žiaci si spoločne prečítajú úvodný text. Spoločne s učiteľom si neznáme slová vysvetlia. Na záver práce s hlavným textom žiaci zopakujú, čo si z neho zapamätali. 85/1 Žiaci pracujú samostatne, prezrú si fotografie všetkých ôsmich drevených kostolov zapísaných do zoznamu UNESCO. Zložia a napíšu názvy obcí, v ktorých sa kostoly nachádzajú. Riešenie si spoločne skontrolujú. Pokračujú spoločnou prácou - obce vyhľadajú a ukážu na mape Slovenska. Pomôžu si mapou PU str. 80.
Práca s PU, str. 86	86/2 Žiaci pracujú samostatne, vyznačia drevený kostol, ktorý ich najviac zaujal. Vyhľadajú a napíšu o ňom zaujímavé informácie. Svoje riešenie postupne odprezentujú spolužiakom.
4. fixačná časť	
Práca s PU, str. 87 aitec offline: Dvojice, Puzzle (Alf) aitec offline: Vzorové riešenia	87/1 Žiaci a vyjadria vlastný názor na to, čo robí organizácia UNESCO, prečo je jej existencia a činnosť dôležitá pre svet. 87/2 Odporúčame prácu v skupinách - žiaci diskutujú o výbere objektu alebo miesta v obci, ktoré by chceli zachovať pre budúce generácie. Zvolia si zástupcu skupiny, ktorý ich názor odprezentuje ostatným spolužiakom. 87/3 Žiaci môžu pracovať samostatne, vo dvojiciach alebo v skupinách. Naplánujú týždňový výlet na miesta Slovenska, ktoré sú zapísané do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Pri plánovaní si pomáhajú mapou Slovenska. Svoje výletné plány odprezentujú pred spolužiakmi.
5. záverečná časť	
Spoločné vyhodnotenie práce	Spoločne si zopakujú čo robili, vyjadria svoje pocity - ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
	riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny.

Poznámka: Úlohy A, B, C v PU na str.87 odporúčame využiť ako projektové vyučovanie v rámci záverečného opakovania vedomostí z Vlastivedy získaných vo 4. ročníku.